

Karawanken Bote

Uprava Klagenfurt, Postfach 115 / Uredništvo v Klagenfurtu / Naročnina (se plača naprej) mesečno z dostavo na dom RM 1,— (vključno RM 0,20 za donosaice) / Odjavo naročbe tega lista za prihodnji mesec sprejme uprava samo pisмено in le do 25. tekočega meseca / Oglasi RM 0,06 za milimeter stolpca

Štev. 81.

Krainburg, 14. oktobra 1942.

Leto 2.

Od 10. oktobra strankine formacije v Oberkrainu

Gauleiter pri glavnem apelu NSDAP v Klagenfurtu - „Magna caria“ za Oberkrain - Zahvala Wehrmannschaftom

Klagenfurt, 13. oktobra.

V nedeljo se je vrnil v Landhaushofu v Klagenfurtu glavni apel NSDAP, na katerem je Gauleiter dr. Rainer podal smernice in naloge za bodoče mesece. V svečano okrašenem Landhaushofu se je zbralo celokupno vodstvo Gaua s častnimi oddelki formacij in priključenih zvez. Svečano sliko so še povečale krasne narodne noše iz Altgaua in v prvič tudi iz Oberkraina.

Burno pozdravljen od množic se je pojavil Gauleiter dr. Rainer z Reichsportführerjem SA-Obergruppenführerjem Tschammer und Osten, SS-Gruppenführerjem in Generallieutenantom der Waffen-SS Hoffmannom v zastopstvu Reichsführerja SS Himmlerja, z vodjo Hauptpersonalamta NSDAP, Hauptdienstleiterjem Marrenbachom v zastopstvu Reichsleitunge NSDAP, Pg. Vogelom v zastopstvu Reichsbeamtenführerja, SS-Gruppenführerjem in Generallieutenantom der Polizei Rösenerjem, SA-Gruppenführerjem Nibbeom, NSKK-Gruppenführerjem Dörflerjem, NSFK-Gruppenführerjem Krügerjem, SS-Brigadeführerjem in Generalmajorjem der Polizei Knofejom in z zastopniki naše zmagovalne vojske.

Gauleiter dr. Rainer je podal obširno računsko poročilo na podlagi velikega številčnega materiala o celokupnem delu NSDAP v Gauu Kärnten v preteklih 12 mesecih, iz katerega se je jasno in nedvoumno videlo, da je stranka hodila po nalogu Führerja, da se domovina na znotraj drži enotno, da fronta tokrat dobi domovino, ki je vredna njegovih slavnih del.

Stališče Oberkraina

Izčrpno je poročal Gauleiter o vprašanjih Oberkraina in je dobesedno izjavil:

>1. januarja 1942. je bila v Oberkrainu ustanovljena NSDAP. To sem odredil v sporazumu s strankino pisarno in Reichschatzmeisterom v spoznanju, da se more gorenjsko prebivalstvo voditi v smislu Reicha in nemštva samo z izkušenimi organizacijami pokreta NS, ki sloni na vodilni nemški plasti tega ozemlja. Doživeli smo težke čase v Oberkrainu, stranka pa je izpolnila svojo dolžnost in izvršila svojo nalogo. Krvavo strahovanje komune je bilo zlomljeno z nemškimi orožjem, prebivalstvo se vedno bolj pozitivno zadržuje in se po krvi dobri deli priključujejo aktivno na našo stran. Naša naloga se glasi: s političnimi sredstvi voditi ljudi tega mejnega ozemlja, skrbeti za nje v socialnih težavah in človeških skrbeh, pridobiti njihovo zaupanje, jim dati pojem velikosti in moči Reicha in da se neovrže ukorenini pravica moči nemškega reda med prebivalstvom. Prvo vzgojno in vodstveno sredstvo je lastno brezhibno zadržanje. Motnje od komunistične strani bodo še zmeraj prišle, dokler ne bo ugonobljen zadnji ostanek balkanskih običajev. Vsak Nемец v Oberkrainu je stražnik, pade, če to mora biti, toda svojega mesta ne zapusti.

Krainburška proklamacija

Dne 27. septembra 1942. sem na Adolf-Hitler-Platzu v Krainburgu v tisoč let stari trdnjavi Reicha Krainburgu pred 10.000 Gorenjci in Gorenjkami objavil zakon Reicha in sprejel udanostno zaobljubo prebivalstva. Führer je mojo javitev sprejel z veseljem in hvaležnostjo. Naše ravnanje v Oberkrainu je pravno, ker je nemško državno ozemlje.

V tej zvezi je opozarjal Gauleiter na nemško zgodovino Oberkraina, ki je tako stara kot nemški Reich sam. Sele s humanizmom in kasneje z romantiko se je, iz nemškega zvezi življenjskega slovanstva, naravnost umetno

vzgojitev slovenske narodnosti in pismenega jezika. Zgodovina kranjske preddežele je tragično spominjajoče predstavljanje prekipajoče nemške strasti za osrečenjem sveta v zvezi nacionalno politično nezavestnostjo. Versajski produkt Jugoslavija, ki je s srbskim gospodstvom tudi slavofilskim ljubljanskim politikom prinesla slabo prebuditev, je bila že vnaprej obsojena na smrt. Z upostavitvijo naravnih zvez je razmerje Gorenjske do nemštva in do Reicha določeno s sledečimi dejstvi:

1. tisočletna povezanost Oberkraina z nemštvom in s tem povzročeni nemški odtisk njegovega plemena;
2. presežno germansko in v celem pozitivno krvno dedstvo gorenjskega prebivalstva;
3. Državna naloga, ki jo ima izpolniti ta krajina v zvezi z Reichsgaoum Kärnten. S temi ugotovitvami je objavljena Magna

carta za Oberkrain in je odločilna za bodoče delovanje stranke.

Normalizacija razmer

»Mir, ki je nastopil v veliki meri,« tako je nadaljeval Gauleiter, »je omogočil podelitev preklicljivega državljanstva pozitivno usmerjenemu prebivalstvu in postopno razveljavilo izvanrednih ukrepov. Normaliziranje razmer bo napredovalo do popolnega izenačenja s Kärntnom, pri čemur bo postranskega pomena vprašanje formalno-pravne priključitve, ki se določa raz nadkrajnih vidikov. Kot nov ukrep za izenačenje objavljam s tem in odrejam za Oberkrain, da se imajo z veljavnostjo od 10. oktobra 1942. ustanoviti formacije stranke. V prvem času so se Gorenjci pod zaslužnim vodstvom SA organizirali v Wehrmannschaften. Tam so dobili osnovne pojme o nemški odgoji in disciplini, spoznali prve nemške pesmi. Spričo trdih ukrepov,

Obkoljena skupina sovjetskih sil v severnem Kavkazu uničena

Nasprotni napadi ob Tereku so spodleteli - V Stalingradu je ugonobljena sovražna skupina - Bombardiranje letališč na Malti se nadaljuje

Oberkommando der Wehrmacht je dne 12. oktobra objavilo:

Skupina sovražnikovih sil, ki je bila obkoljena ob cesti proti T u a p s e, je bila uničena. V hudih gorskih bojih smo s tem razbili maso neke sovjetske gardne divizije ter del neke strelske divizije, zavzeli nad 400 bojnih postojank in pripeljali številne ujetnike ter uplenili mnogo orožja. Pragozdu nalikujoče ozemlje še čistimo od njihovih odpornih gnezd.

Južno od Tereka so spodleteli nasprotni napadi ob visoki hsovražnikovih zgubah.

V Stalingradu je bila ugonobljena neka sovražna skupina. Topništvo vojske je potopilo neko večjo ladjo na Volgi. Sile bojnih letalcev so nadaljevale razdejanja važnih železniških prog vzhodno od Volge.

Na fronti ob Donu so zavezniške čete zavrnilе več krajevnih napadov Sovjetov in njih poskuse prepeljati se čez reko.

Na srednjem in severnem odseku fronte smo pri uspešnih podvzetjih izvidnih in udarnih čet uničili številne bojne položaje sovražnika in uničili njih posadke. Vzhodno od Leningrada smo vrgli nazaj zadnje ostanke sovjetskih sil, ki so prodri čez reko Nevo.

Skupine nemških bojnih letal so včeraj nadaljevale bombardiranje britanskih letalskih oporišč na otoški trdnjavi Malti. Opazile so obsežne požare na pristaniščih in letalskih hangarjih. V zračnih bojih nad otokom so nemški lovci zbili tri britanska lovška letala na tla, dva druga so pa sestrelile posadke bojnih letal.

Gauleiter pri generalnem apelu NSDAP Kärnten

V nedeljo popoldne je dal Gauleiter dr. Rainer na generalnem apelu pred vodstvom Gaua računsko poročilo o storitvah NSDAP Kärnten v zadnjih dvanajstih mesecih in smernice za bodoče delo, uvažujoč zlasti naloge v Oberkrainu s tem, da je z veljavnostjo od 10. oktobra odredil postavitev strankinih oddelkov. Kot najvažnejše delovno področje za leto 1943. je določil narodno politično izenačenje bivšega glasovalnega ozemlja v Kärntnu, da se končno veljavno odpravi takozvano koroško vprašanje.

ki so bili potrebni v teku zadnjih mesecev, je bilo delovanje Wehrmannschaften začasno ustavljeno. Med tem pa so bili postavljeni Führerstämme (voditeljski rodovi) strankinih formacij SA, SS, NSKK in NSFK in je bila napravljena prosta pot za ustvaritev formacij. Ko danes odrejam postavitev formacij stranke, razpuščam hkrati gorenjske Wehrmannschaften z nalogo vodstvu, da prevede moštvo v sporazumu s Gaustabsamtom in uvažujoč tovariška načela v rodove formacij, ki jih je postaviti na novo. Na naslov Wehrmannschaften in zlasti njihovega vodstva iz SA izrekam zahvalo in priznanje za njihovo izredno važno delo ob nove in pionirsko delo v Oberkrainu.

»Danes« je zaključil Gauleiter, »se nahaja Nemčija v boju. Življenjski prostor se je razširil, pomanjkanje prostora je končno veljavno premagano. Izstradanje naroda in izžerpanje surovini ni več mogoče, strahopetne nakane svetovnega židovstva so s tem razdejane. Sedaj odločuje le še boj s hladnim orožjem. V tem boju pa odločajo boljše vodstvo in trdnjši narod, in zato bo Nemčija popolnoma gotovo izšla iz njega kot zmagovalka.

Iz skupin britanskih letal, ki so včeraj v velikih višinah priletela na severno francosko in nizozemsko obalo, so nemški lovci brez lastnih zgub sestrelili pet sovražnikovih letal.

Pri podnevnih motilnih poletih posameznih britanskih letal nad severnememskim ozemljem je imelo civilno prebivalstvo majhne zgube. Nad Severnim in Vzhodnim morjem smo sestrelili ponoči tri britanska letala. Nemška bojna letala so v zadnji noči z dobrim učinkom napadla neko pomembnejšo pristaniška mesto v severnovzhodni Angliji.

Poziv rdeči armadi k moritvi

Stockholm, 13. oktobra. Nov dokaz zveziškega načina boljševoškega vojskovanja daje sovjetski radio s svojim pozivom Rdeči armadi, v katerem se pozivajo boljševoški, da se bojujejo brez vsake prizanesljivosti. »Ne more preteči zadosti nemške krvi, se glasi v tem pozivu.

Angleške prehranjevalne skrbi

Pred hudim skrcenjem obrokov pri naših nasprotnikih

Lizbona, 13. oktobra. »Angleži predvidevajo to zimo drastično skrcenje prehrane, da prihranijo ladijski prostor,« se glasi v nekem iz Anglije datiranem članku v Montrealu (Kanada) izhajajočem časopisu »Standart« z dne 29. avgusta. V Angliji bodo imeli v četrti vojni zimi pomembno manjše obroke kot zadnje leto. Meso, šunka, jajca, presno maslo, sir, leča in riž ne bodo več na razpolago v oni količini kot doslej. Ko bo sedanja zaloga izžrpana, ne bo tudi več kondenziranega mleka in posušenih ali vkuhanih sadežev. Vpeljano meso bo obstajalo skoro v celoti iz posušenih in brezkoštnih mesnih vrst. Angleški poljedelski minister je istočasno odredil nadaljnje varčevanje pri izreji prašičev in perutnine. Od 1. oktobra dalje bo veliki večini Angležev dovoljen samo jajčni prah. Izgubljenih bo to leto 700 milijonov jajc s tem, da mali petrutinarji ne bodo v Angliji dobili več piče. Riž, špageti in druga hranila te vrste bodo do zime zginila. Gospodinje bodo morale zelo premišljati, da bodo pripravile jedila. Zaključno ugotavlja članek, da mora študij angleških obrokov prepričati Amerikance o tem, da ljudje v Angliji nimajo več zadosti jesti. Ravno angleška stran je vedno in vedno opozarjala na dozdevno pomanjkljivo prehranjevanje v Nemčiji in s tem v zvezi močno upal na »generala lakoto«. Sedaj pa mora Anglija radi uspešne nemške podmorniške vojnne računati z močno skrcitvijo živiliških obrokov, dočim dobi nemško prebivalstvo s prihajajočo zimo povišane obroke.

50 gramov mesa tedensko

Znižanje obrokov v Sovjetski uniji

Stockholm, 13. oktobra. Upravne oblasti v Sovjetski uniji so bile prisiljene, da od 1. oktobra dalje obdružno znižajo obroke za meso, presno maslo, margarinu in sladkor. Za meso in mast znaša znižanje 30%. Oni, ki niso zaposleni v vojni industriji, dobe radi tega na glavo in teden 50 gramov mesa, 50 gramov masti in 50 gramov sladkorja.

Racioniranje kruha v Švici

Bern, 13. oktobra. V Švici stopi dne 16. oktobra v veljavo racioniranje kruha. Po tej dobi normalni potrošniki dnevno 225 gramov kruha, mali otroci 112,5 gr, mladolletniki in delavci pri težkem delu 325 gr in delavci pri najtežjem delu 425 gr kruha.

Presenetljiv Stalinov odlok

Berlin, 13. oktobra. Predsedstvo vrhovnega sovjeta je odredilo odločilno spremembo v vodstvu boljševiške oborožene sile:

Dosedanja ločitve med vojaškimi in političnimi poveljniki oblasti se odpravljajo. Dosedanji politični komisarji bodo prestavljeni na vodilna mesta in dobe enake čine in znake kakor dosedanji častniki.

Na prvi pogled bi navidezno prenehalo delovanje političnih komisarjev. Dejstvo pa, da so politični komisarji sedaj povisani celo v vojaške poveljnike, daje zažveki popolnoma drugo obličje. Očitno je Stalin pod pritiskom velikih porazov in nenadomestljivih ozemeljskih zgub v tem poletju zgubil vsako zaupanje v zmoglosti in zanesljivost svojega vojaškega poveljniškega zbora, ki se je v resnici tudi izkazal za popolnoma nezmožnega, da se zoperstavi nemški oboroženi sil. Diktator v Kremlju upa, da mu bodo zvesto udani politični komisarji boljše služili.

Sueški pas zaprt

Rim, 13. oktobra. Angleške vojaške oblasti v Egiptu so označile vso obalo Rdečega morja in pas sueškega prekopa za zaprto ozemlje za inozemce katere koli narodnosti. Tudi egiptovski državljani, ki jih označijo krajevna angleška poveljstva kot »sumljive«, morajo to zaprto ozemlje zapustiti. Zoper odločbo angleških vojnih oblasti ni dopustna pritožba.

Pel sovjetskih divizij uničenih

Veliko število ujetnikov in plena

Oberkommando der Wehrmacht je dne 9. oktobra objavilo:

V kavkaškem ozemlju so napredovale napadne čete v boju in v ogorčenih gozdnih bojih zavzele nadaljnje gorske grebene.

Na fronti ob Donu so se romunske in italijanske čete ubranile sovražnikovih napadov.

V srednjem frontnem odseku smo pri uspešnih podvzetjih udarnih čet uničili številne bunkerje in bojne postojanke z njihovimi posadkami vred in pripeljali večje število ujetnikov.

Jugovzhodno od Ilmenskega jezera so čete vojske, Waffen 44 in poljske edince zračnega orožja, ki so jih odlično podpirale letelne skupine zračnega orožja, v večdnevni težki napadni boj pridobile važen odsek ozemlja in pri tem razbile odnošenno uničile pet sovjetskih divizij in dve brigadi strelcev. Od 27. septembra naprej smo pripeljali 3288 ujetnikov in uplenili

20.000 brt potopljenih

Italijanska podmornica je v Atlantiku težko poškodovala še 17.000 tonski parnik

Rim, 13. oktobra. Italijansko vojno poročilo od sobote se glasi:

Na fronti pri El Alameinu močnejše topniško delovanje.

V zračnih bojih je izgubilo sovražno letalstvo tri letala po nemških in tri po italijanskih lovcih. Od zadnjih je dva sestrelil nek naš letalec, ki je sovražni oddelek treh sovražnih letal drzno napadel v posameznih poletih.

Pri bombardiranju za vojno vožnih ciljev na Malti so sestrelili naši lovci dva angleška letala. V obeh zadnjih dneh se niso štiri naša letala vrnila s poleta proti sovražniku.

Neka naša podmornica v Atlantiku, ki ji je poveljeval kapitanjski poročnik Guido Saccardo, je potopila angleški prekomorski parnik »Ironside« (20.000 brt) s torpednimi zadetki in je z nadaljnjimi torpedi težko poškodovala angleški parnik »Nora Hellas«, ki so ga prej nazivali »Tuscanias« (17.000 brt).

Sovjeti v Kavkazu vrženi nazaj

Močne skupine zračnega orožja so bombardirale Grosni - Vellkanski požari

Oberkommando der Wehrmacht je dne 11. oktobra objavilo:

V severozapadnem delu Kavkaza so nemške gorske čete, ki so jih podpirale skupine zračnega orožja, vrgle sovražnika iz nadaljnjih višinskih položajev. Sovražna skupina sil, o kateri je bilo javljeno, da je obkoljena, je bila, ko je zamen poskušala prodreti, stisnjena na najožji prostor in je tik pred uničenjem.

Ob Tereku smo odbili močne sovražne nasprotnke napade.

Združeni in ponoči nadaljevani napadi močnih sil zračnega orožja proti Grosnemu, ki je važno za sovjetsko pridobivanje in predelavanje kamenega olja, so povzročili najtežja razdejanja in velikanske požare.

V Stalingradu, kjer je neprestano boj v teku, smo z učinkovitim topniškim obstreljevanjem razbili sovražnikova zbirališča. Sovjetski razbremenilni napadi severno od mesta so se izjalovili. Na fronti ob

Donu smo s krajevnim podvzetjem uničili številne sovražne bojne postojanke in pripeljali ujetnike ter uplenili orožja.

V času od 29. septembra do 9. oktobra smo v zračnih bojih sestrelili 356 sovjetskih letal, 66 jih je sestrelilo protiletalsko topništvo zračnega orožja, 19 pa skupine vojske, na tleh uničenih je bilo 18, tako da znašajo skupne nasprotnikove zgube 459 letal. V istem razdobju smo na vzhodni fronti zgubili 36 lastnih letal.

V jugovzhodni Angliji smo podnevi napadali vojaške naprave in preskrbovalne obrate z bombami težkega kolibra. Britansko zračno orožje je v času od 1. do 10. X. zgubilo 127 letal, od teh 54 nad Sredozemskim morjem in v severni Afriki. V istem razdobju smo v boju proti Veliki Britaniji zgubili 23 lastnih letal.

V mostišču pri Voronežu se je pri uspešnih obrambnih bojih zadnjih tednov posebno odlikoval 11. bataljon nekega meklenburškega pehotnega polka.

22 ladij s 141.000 brt potopljenih

Presenečenje pred Kapstadtom - Napadi za zmečanje Stalingrada se nadaljujejo - Ponosni uspehi pri zračnih bojih

Oberkommando der Wehrmacht je dne 10. oktobra objavilo:

Nemške podmornice so prizadejale težek udarec britansko-amerikanski plovbi pred južno Afriko. Tik pred luko Kapstadt so v bliskovitih presenetljivih napadih potopile 12 trgovskih ladij s skupno 74.000 brt.

Druge podmornice so potopile pred severno obalo Afrike pred britansko-amerikanskim oporiščem brodograjskega Freetowna, pred južno ameriško obalo v zalivu sv. Lovrenca in ob težki burji v severnem Atlantiku deset ladij s 67.000 brt. Med temi se je nahajala 15.000 brt velika britanska hladilna ladja »Andalucia Star«, ki je bila natovorjena z visokovrednimi živili, pred vsem z zamrznjenim mesom in je bila namenjena v Anglijo.

S tem so naše podmornice zopet na daleč razprostirajočih se bojiščih potopile 22 ladij s 141.000 brt.

Poleg predstoječega posebnega poročila je Oberkommando der Wehrmacht še objavilo:

V kavkaškem ozemlju smo ob gorskem prehodu proti Uzapse obkolili večjo sovražnikovo bojno skupino in pri tem zavzeli 47 bojnih postojank.

V boju za Stalingrad je topništvo vojske potopilo na Volgi dva sovražna topniška čolna in poškodovalo še nekega drugega. Udarne čete so v obmestju razstrelile nek nebotičnik. Skupine strmoglavcev so nadaljevale svoje napade v svrhu zmečanja sovražnih odpornih gnezd in napadala skupine hiš, sile bojnih letal so še nadalje razdejala proge za nove pošiljke in pristaniške naprave v okolju ob spodnji Volgi. Sovjetski razbremenilni napadi proti na severu zapirajoči fronti so ostali brez uspeha.

V srednjem in severnem odseku fronte smo izvršili uspešna podvzetja lastnih udarnih čet.

Visoko na severu so nemška bojna letala v pretekli noči napadala sovražna letališča v kolaškem zalivu.

V severni Afriki je zračno orožje napadalo motorizirane skupine, topniške položaje in šotorišča Britancev na srednji fronti ob el Alameinu ter pristaniške naprave in doko v Aleksandriji in dosegle pri tem dobre zadetke. V zavarovalni službi nahajajoči se nemški lovci so v zračnih bojih brez lastnih izgub sestrelili šest britanskih letal. Britanci so, ko so napadali z močno mešano skupino letalcev naša poljska letališča, po združenih obrambi nemških in italijanskih lovcev ter po protiletalskem topništvu zgubili 48 bombnikov in lovskih letal. Pri teh zračnih bojih smo zgubili samo eno lastno lovsko letalo, pri čemer se je lovski letalec mogel rešiti s skokom v padalu.

Pri podnevnih napadih mešanih sovražnih letalskih skupin na severnofrancosko in belgijsko ozemlje so se vneli silni zračni

Novi uspehi brzih čolnov

Brzi čolni so potopili brez lastnih zgub 11.500 brt in eno stražno ladjo

Berlin, 13. oktobra. V noči na 7. oktober je potopil, kakor poroča OKW poročilo, oddelek nemških brzih čolnov na angleški vzhodni obali na višini Comer iz po rušilcih in stražnih ladjah močno zavarovanega konvoja štiri parnike s skupno 11.500 brt, kot tudi eno večjo stražno ladjo in poškodoval s torpednimi zadetki nadaljnjih pet parnikov, katerih potopitve se radi močne obrambe ni moglo opazovati.

Nemški oddelek brzih čolnov, ki je odplul v večernih urah, da napade konvoj, katelega je ugotovilo zračno izvidništvo, in ga razbije, je prvotno plul predaleč na severu. Nato mu je pa uspelo, da je sledil konvoj, ki je bil sestavljen iz dragocenih preskrbovalnih ladij. Čolni so predrl varigo varo-

valnih ladij in so po pogumnem zaletu lahko lahko ustrelili iz več cevi.

Na eni ladiji z okoli 3000 brt so opazili po torpednem zadetku visok sikažoj plamen. Pet nadaljnjih detonacij je kazalo na uničujočo moč nadaljnjih zadetkov na drugih ladjah in eni večji stražni ladiji, katera je bila z ozirom na tip najbrž kakšen rušilec.

Daleč viden ogenj hitro se vrstečih detonacij je pridical angleške rušilce, ki so opravljali varnostno službo. S klešnitim prijemom so poskušali nemške brze čolne od dveh strani obkoliti. Toda ta namera je izpodletela. V hitri vožnji so odbrsali brzi čolni po uspešno izvedeni nalogi kopeč v svoje oporišče. Zguba 11.500 brt in ene stražne ladje pomeni za angleško preskrbovalno plovo hud udarec.

ZRCALO ČASA

Führer je Wang-Ching-Wei uvrstjal v sporočil svoje čestitke o priliki kitajskega narodnega dneva.

Ozje predsedstvo slovaške ljudske stranke je zasedalo. Razpravljali so o vladnem zakonskem predlogu, da se uvede vodstveni princip v stranki.

Duce je sprejel dva profesorja bolonjskega vseučilišča, ki sta mu poročala o uspešnih novega izkoriščanja visokovrednega rujavega premoga.

Veselske trojnega pakta so dosežaj v celum potopile 17 bojnih ladij anglosakega bloka.

Zidovska posestva bodo stavljeni na razpolago ogrskemu junaškemu redu. Razdeljenih bo okoli 75.000 ha zemlje.

Angleško poveljstvo v Palestini je premestilo indijske polke v Sudan, ker so postali vojski uporni in nezanesljivi.

Po odredbi angleških oblasti je bila brez vsake utemeljitve zaprta meja med Sirijo in Transjordanijo.

Severnoameriški urad za vojno proizvodnjo je sklenil ustaviti pridelovanje zlata v Zedinjenih državah, da na ta način pridobijo delovna moč in material.

Indijsko prebivalstvo je od leta 1931 naraslo za več kot 55 milijonov ljudi. Znaša 388 milijonov ljudi.

boji, med katerimi je bilo sestreljeno večje število večmotskih bombnikov, med temi taki ameriškega porekla, dočim smo mi imeli le eno zgubo. Francosko civilno prebivalstvo je imelo zgube mrtvih in ranjenih. Po razstrelnih bombah povzročene stvarne škode so majhne.

Na južni angleški obali so lahka nemška bojna letala v podnevnih napadih potopila šest britanskih čolnov za izkrcanje in dva druga težko poškodovala.

Bo svetu

Boksaarske tekme s smrtnim izidom. Že drugi primer smrtnega izida boksaarske tekme se je pripetil tekem 10 dni na španskem, prej pa je bilo nekaj primerov v Belgiji. 26 let stari Ronald Gomez (lahka teža) je bil v šestem krogu pobit na tla, in je zdravnik ugotovil potres možganov. Boksar je umrl še v isti noči. Slučen primer se je dogodil pred desetimi dnevi v Valenciji, kjer je znani španec Benjamin Rodriguez (teška teža) umrl za posledicami udara K-o.

Dvojčka rojena v različnih mestih. Edinstveni dogodek, da dvojčka nista bila rojena na istem kraju, se je pripetil v izsušenem pontinskem močvirju v Italiji. Neka kmetica je aprila meseca porodila enega otroka. Ker je bilo pričakovati še drugega otroka, a se porod ni mogel gladko vršiti, so prepeljali porodnico v Litorijo. Tam je žena kmalu nato porodila svoje drugo dekle.

Nova zvezda repatica na vidiku? Profesor astronomije Murnos-Ferrado v chilenski republikli je v Santiagu de Chile objavil, da je odkril novo zvezdo repatico, ki je baje desetkrat večja od Halleyevega kometa. Nova velikanska repatica bo baje vidna ob pričetku bodočega leta.

115 letni brivec. Nek 115 letni portugalski brivec izvršuje še danes v nekem severnoportugalskem mestecu svojo obrt. Brivec brije še danes svoje stranke brez očali. Le kadar striže lase, mora vzeti naočnike.

Po 30 letih je naša svoj poročni prstan. Pred 30 leti je neka ob Rheimu stanujoča žena pri mlatvi zgubila svoj zlati poročni prstan. Kakor vse kaže, je prstan takrat z gnojem prišel na njivo s krompirjem. Sedaj, točno po 30 letih, so ga sorodniki žene našli, ko so kopali krompir.

Štiri generacije pod eno streho. V Westhausenu, predmestju Ramešcheida, je zakonska dvojica Ernst Kind praznovala svojo biserno poroko. Stara dvojica pa ni le skupno preživela 6 desetletij, ampak se je zvesto držala trdi male gorske skrilate hišice, v kateri stanuje ves čas. Ta rodbinska tradicija je podkrepjena nadalje še s tem, da živijo tam še tri nadaljnje generacije iste rodbine, torej prababica, babica, mati in otrok, pod isto streho.

Nek mož je nenadoma zginil. V Wuppertalu je zginil nek mož, ki je šel po pločniku, nenadoma s površja. Pogreznil se je v šest metrov globoko jamo, ki se je tvorila pod pločnikom. Očitno je voda radi počenja vodovodne cevi izprala apnenčavo zemljo pod pločnikom, tako da se je sedaj tenka plast zemlje radi obtežitve zrušila. Mož se je močno poškodoval.

Otroka obstrelili, nato pa zabodel. Nek 13-letni mladenič, ki je bil pri nekem knetu v Lünberganu (Hannover) zaposlen kot pastir, se je igral z lovsko puško. Pri tem se je puška sprožila in je strel zadel 9-letnega domačega sina v truplo. Namesto da bi obvestil odraslene ali poklical zdravnika, je zavlekel mladi storilec iz bojazni pred posledicami težko poškodovanega v gozd. Tukaj je skrli dečka pod nek grm in je odšel. Ko se je kasneje vrnil, je videl, da deček še živi. Nato je nesrečnega dvakrat zabodel v vrat, tako da je 9-letni deček kmalu podlegel ranam. Mladolotnega storilca so naprili.

Naloge Landesbauernschaft Kärnten

Staatssekretär Backe svečano otvoril Landesbauernschaft

Ustanovitev Landesbauernschaft Kärnten, katero je odredil Reichsbauernführer 17. aprila 1942, se je izvršila v spoznanju, da naj se področje kmečke samouprave prenese načeloma na upravna področja stranke in države in da se je Reichsgau Kärnten kot kmečki Gau s priključitvijo Oberkraina znatno povečal in dobil tudi več nalog.

Landesbauernschaft Kärnten vidi svojo nalogo v tem, da ustvari domačo kmečko samoupravo, ki naj služi namenu, da pomaga Gauleiterju in Reichsstatthalterju, da izvrši agrarno politične in agrarno gospodarske ukrepe in da stoji kárntnerskem kmetu v vseh vprašanih svojega življenja in gospodarstva pomagajoč in svetujoč ob strani. Pri tem mora biti načelo, da mora biti organizacija čim bolj enostavna — kot sredstvo za cilj — in da se težišče vsega dela preloži v okraje — Kreisbauernschaften — kajti le na ta način se more ustvariti čim bolj živa zveza kmetov s svojo organizacijo.

Priključujoč in zidajoč na ono, kar je bilo v bogati preteklosti zgrajenega, se mora kmetstvo Reichsgaua kot del Reicha vedno bolj znajti v velikih nalogah, ki so kmetijstvu v bodoče postavljene. Naselitev Vzhoda je neizmerno velika naloga. Njo lahko izpolni močno kmetstvo v Reichu. Gorsko kmetijstvo s svojo ljudsko močjo se mora ohraniti. Delo za in na Gorenjskem pomeni za Kärnten posebno dolžnost. Landesbauernschaft mora zastaviti vse svoje moči za ustvaritev kmečkega življenja.

Obsežna skrb za kmečko ljudstvo

Poklicna izobrazba je ena izmed najvažnejših nalog, saj gre vendar pri tem za to, da damo našim bodočim kmetom in kmetičam, naseljencem, posvetovalcem in posvetovalkam podeželskega ljudstva odgovarjajoče pripomočke. Izgradnja poljedelskega strokovnega šolstva v najožji zvezi z Reichsgaom je ena njegovih največjih nalog. Ureditve delovnega življenja na kmetiji v smislu razvoja ozke kmečke in družinske skupnosti je za bodočnost nemškega poljedelskega ljudstva odločilne važnosti. Z državnim zakonom o dednih kmetijah je bilo ustvarjeno novo kmečko in zemljiško pravo, ki se mora stalno razvijati. Naloga naseljevanja z novim nemškim kmetijstvom je ona naloga, katero bo nemški narod moral izpolniti v bližnji bodočnosti. Pri tem ne

gre samo za naselitev vzhoda, ampak tudi zato, da se da kmetijstvu v dosedanjih delih Reicha zdrav zemljiški red. Razvijanje kmečkega ženskega dela in skrb za kmetico je v Kárntnu posebno važno.

Grajenje in obdelovanje zemlje

Poljedelsko grajenje je področje, ki zahteva še prav posebne obdelave in ureditve. Pri tem ne gre samo za to, da s sodelovanjem z onim, ki dela načrt, sodelujemo pri zunanji ureditvi naših kmetijskih naselbin, temveč tudi dobimo pota, kako z najmanjšo uporabo materiala ustvarimo primerne gospodarske stavbe. Tehnika v kmetijstvu ima veliko bodočnost. Razširitev našega življenjskega prostora zahteva, da v bodoče delamo z manj ljudmi. Radi tega je treba, da tehnika dobi dostop na naših kmetijah v pametni obliki.

Obdelovanje zemlje ni samo podlaga za človeško preživljanje, temveč tvori tudi pogoj za pridobivanje živine. Pri tem gre za to, da z ozirom na klimatične ekstreme zboljšamo pridelovanje na domači podlagi in dvignemo povprečne donose. Posebno na področju travništva, pašništva, planšarstva je urediti še veliko vprašanj.

Sadjarstvo in vrtnarstvo je v Kárntnu velike gospodarske važnosti. Sedanje stanje 2,6 milijonov sadnih dreves potrebuje stalnega pomlajevanja in zboljšanja, nasajanje zelenjave pa odgovarjajočega povečanja.

Zboljšanje živinoreje

Glavne dohodke pa ima kárntnerski kmet z ozirom na naravne razmere iz živinoreje in vedno bolj se razvijajočega se mlekarstva, Kärnten je izvozna dežela za konje,

Velika kmečka manifestacija

Staatssekretär dr. Herbert Backe je govoril 20.000 Kárntnerjem pri veliki manifestaciji kmečkega ljudstva na Heldenplatzu v Klagenfurtu. (Bilder: Ilk und Zuber; Klischee: NS-Gauverlag, Kärnten.)

Blagoslov dela

Z dovoljenjem koroškega pesnika Josefa Friedricha Perkoniga pribujemo nastopno poglavje iz njegove globoko zasnovane knjizice »Ländliches Leben« (Življenje na kmetih) (Iz založbe Albert Langen — Georg Müller, München).

Kadar me ponese misli v ono vas, v kateri sem že kot mož prebival celih deset let, mi v duhu oživi zopet ona velika truma ljudi, ki so prihajali na vrata moje hiše. Bilo je med njimi pač veliko klatežev, ki so poskušali preslepiti dobrodušne ljudi, da jim ni bilo treba ravno beračiti, plunkarji, citrarji, lajnarji in vsi oni popotniki, ki so se zdeli za eno stopnjo bolj meščanski, brusarji, prodajalci mišjih pasti, sitarji in krošnjarji. Več kot enkrat sem imel priliko opazovati, da niti pravi prosjaki, ki niso hoteli vzeti daru, ne da bi opravili kakšno delo z rokami. Vse, kar prehaja tu po deželi, zapade onemu zakonu, ki se ne zadovolji zgolj s tihim ponižanjem, ampak zahteva dejanje. Ta pa je krepko kmečko pravilo: Šest dni je Bog ustvaril za delo in nikomur ni bilo dovoljeno, da bi le enega izmed njih napravil za nedeljo. Posvečevati pa je treba sedmi dan, da bo blagoslovljeno delo rok.

Pozivam vse one, ki menijo, da poznajo kmečki svet, naj povedo, ali niso nikoli nalezeli na dečke, ki so bili že v rani mladosti hlapci, na dekleta, ki so svojim materam nadomestovale dekle? In ali nimajo tam mlade žene obraz matron? O, zemlja je stroga gospodinja. Že od nekdaj sem imel občutek, da so počivajoči kmetje potrli, kot da bi kaj zamudili; in resnično počivajo prav za prav le, kadar spe. Veliko truda jim je namenjenega kot prvi in zadnji smisel njihovega življenja, pa najsilj imajo dovršiti to ali ono, v hiši, v gozdu in na njivi.

Pri vsej hladnokrvnosti se mi zdi res junaška ravnodušnost, s katero vozijo tudi ob najhujši nevihti; tako moker in noben dež, tako žgoče ni nobeno sonce, da bi prekínili setev ali žetev, in oni dokazujejo s tem, da šele vztrajanje napravi iz storjenja

delo. Ta beseda je zgubila dokaj svojega žlahtnega zvoka, ker so jo lahkomišlno rabili, in zaradi pomena, ki mu ga je podtaknila ta nemirna doba; ni vse delo, kar se tako imenuje, večkrat je le pridobivanje, le resnejša igra, povezanost z minljivo dobo, žalostna tlaka. Pravo delo je pa le tam, kjer se pogumno upa, zastavi življenje, čisto tudi premaga smrt. Ali ni nikoli pobilo drevo moza, ali ni ubil žrebec ali bik hlapca? Strela je tresčila v kosca, pastir se ni več vrnil z gore in prst na njivi je deklil zastrupila rano. Umrli so tiho v samoti, nobena junaška pesem jih ne opeva, nekaj črk na nagrobnem križu in v mrtvaški knjigi je edina listina o njihovem življenju.

Vprašam vas pa, ali ne zasluži tak na tihem hraber človek, da se ga spominjamo z večjo gorečnostjo? Odgovorite mi, če ste stali na kakšnem mostu, in je spodaj deroče vodovje premetavalo kak splav med polami mostu. Ti trdi splavarji so bratje drvarjev, ki jih odpošiljajo proti silam gorovja. Pojdite za njihovim sledom, če hočete biti pri možeh, ki ne vprašajo že zjutraj, kdaj bo konec večera, ko ima preveliko moč vsaka ura sedanosti. Če primerjamo z njihovim delom, je skoro igrača delo tistega, ki sedi pri statvah, drsi na saneh do žage, bdi pri kopišču, puka tulje — dasi ima vsako izmed teh opravil zopet nekaj skrivnostnega, snovalnico in platnico, preslico, ogenj in dim.

Ni treba zavidati nobenega izmed njih, nobenega pomilovati, njih usoda je čudovito iztehtana, na nobenih ramah ne sloni več, ko morejo nositi, in vedno se razprostira košček sinjega neba nad njihovo nadlogo, tiho brenče tkalci pri statvah, žene pri kolovratih, hlapec prepeva ob delopustu, sladkejša ko drugim je nedelja splavarju, drvarju in kot plačilo doba tudi ljubezen; in čudovitejša od vseh drugih je življenje smolarjev, koreninarjev, zeliščarjev. Kakor ti, so bili že pred tisoč leti in še prej vedno in vedno ljudje v gozdu doma; njihove duše prišepetavajo potomcem in ti gledajo z očmi že davno pokojnih; kar raste iz zemlje, ni za nje le telcena prikazen.

Izginile so mnoge reči, ki jih je mogla pričarati prejšnja doba, utihnilo je razbijanje fužin na hladnem dnu, opustošene so steklarne, in podoba je, kot da bi kuga pobrala vse statve. Ti ljudje so se nekoliko bolj nastanili, nič več ne hodijo kot nekdanj na delo izven dežele, tkalci in zidarji, plevice in žanjice; na Ogrsko, v Bosno, na Sedmograško jih je nekoč zaneslo. In gorjanci so gonili nekoč svoje črede ovac celo do Pariza.

Rezbar se je pač v svoji samoti nemara vedno čudil, da so na svetu ljudje s tako nemirnim srcem, zanj je svet izčrpan v vrstah lesa, več ko vsi veletoki na zemlji mu pomeni tok soka v drevju, ki bo nekoč dobavljalo les za jegov rezbarski nož, in njegovo potovanje ne sega delj ko njegova zaloga figur, ki jih hoče prodati. Kakopak, takele podobe, človeške ali živalske, je tudi izrezovalo sto prednikov, in vsi ti so se dotikali tudi najmanjše reči s pobožno ljubeznijo, tako domačega orodja kakor kakršne koli figure.

Če govorimo o delu, moramo tudi nekaj omeniti o tako zvanih sostanovalcih na vzhodnem Tirolskem; nikjer se ne najde kaj takega. Ne najdemo jih sicer več v prvotni obliki, toda tudi ostanki pričajo še o složnosti, ki pač lahko gane naše sebično srce. Vedno še živijo na kmetijah bližji in daljnji sorodniki, ki garajo kakor hlapci in dekletke, a z njimi vendar ne postopajo kot s posli, ne prejemaajo nobene plače, a so vneti za hišo kot kmet in kmetica sama, saj je tudi njihova imovina, ki si jo prizadevajo večati in čuvati.

Vedno sem visoko čislal kmečko delo, po svojih prednikih na materini strani sem podedoval to spoštovanje; posebno rad sem pa opravljal drugo delo, do katerega mi je ostalo čudno nagnenje, ki se ni dalo zatreti. V borovem gozdu moje domovine v Südkärntnu grade apneničarji svoje visoke apnenice, nekaj nad vse mogočnega, nekaj neminljivo je na njih, če dan in noč gore in ob uri duhov žare ko opoldne.

Zalujem pa tudi za fužinami, od katerih so zadnje obstojale še za moje mladosti. V grupe gorovja je drl hudournik čez veli-

govedo in ovce. Poleg preskrbe Gaua sama je treba čim večje množine živali pripraviti za izvoz v druge dele Reicha. Radi tega gre za to, da z nadaljnjo izgraditvijo organizacije odreje ustvarimo predpogoje za to, da bodo povprečni uspehi naših živali zvišani pri daljšem življenju in odpornosti. Mlekarstvo se še lahko neizmerno razvija. Glavna rezerva pa leži pri tem v povečavi z izgradnjo mlekarstva. V Gau Kärnten je posebno skrbeti za gozd. Vsled odredbe Reichsbauernführerja bo ustanovljen zasebni gozdni oddelk in stavljen deželnemu gozdnemu uradu na razpolago v svrhu izvedbe vsch strokovnih nalog v zasebnem gozdu. V ozkem sodelovanju z Reichsnährstandom in državnimi gozdnimi uradi bo gozd posebno donosen z ureditvijo gozdov in nasajanjem.

Nameravan je lasten deželni prehranjevalni urad

Poleg proizvodnje tvori obdelovanje in predelovanje, pridobivanje, prodajanje in razdelitev pridelkov v okviru poljedelskega tržnega reda podlago prehranjevalnega gospodarstva. Naloge tržnega reda s sodelovanjem z gospodarskim zvezami so posebno važne.

Zadružništvo je bilo v Kárntnu že od nekdaj zelo cvetoče. Mora se pa še izpopolniti. Za Kärnten bo dosežena lastna preiskovalna zveza poljedelskih Raiffeisnovk, ki tvori glavno zvezo vseh denarnih in blagovnih zadrug.

Velika manifestacija kmečkega ljudstva

Po posebnih zborovanjih v nedeljo dopoldne v Klagenfurtu je bila ustanovljena na zborovanju Reichsnährstanda na svečan način Landesbauernschaft Kärnten kot sta tudi uvedla Landesbauernführerja Reinholda Huberja v njegove posle Staatssekretär Backe v navzočnosti Gauleiterja in Reichsstatthalterja dra. Rainerja.

Višek pa je tvorila velika manifestacija na Heldenplatzu, ki se je vršila popoldne in katere se je udeležilo 20.000 Kárntnerjev. Potem ko je Gauleiter dr. Rainer ugotovil, da je izvršilo kárntnersko podeželsko ljudstvo v proizvodnji vojni svojo dolžnost in jo bo še izvršila, je podal Staatssekretär Backe pregled prehranjevalnega gospodarstva v drugih državah, kar kaže, da samo v Nemčiji kmetijstvo popolnoma uvažujejo. Letos bo prvič Ukrajina obdelana kot v miru; to ozemlje bo zakladnica za vso Evropo. Govornik je bil nagrajen za svoja izvajanja z burnim pritrdjevanjem.

kansko kolo, ki je spadalo med gozdne pravljice kot kovač z usnjenim predpasnikom, razbeljeno železo pod kladivom, rdeči ogenj, črno ognjišče. V fužinah za cevi v moji domovini je bilo nekaj nepozabnih kovačev, velikanov z otročjim srcem, ki so poleg svojega težavnega dela imeli še vedno toliko časa, da so pripovedovali nam željnim fantom o čudovitih rečeh, ki jih pozneje nikoli več nisem našel v kakšni knjigi. Če grem danes mimo kakšne kovačnice, mi tolče kladivo na srce s takim zvokom, ki bi ga rad vedno slišal in ki je, ah, vendar tako bežen.

Večkrat sem bil tudi v gostéh pri nekem starem izdelovalcu orgel. Bila je to hiša, kjer sta prebivala Philemon in Baucis, v kateri sem zvedel za marsikatero skrivnost o orgelnih piščalkah in o mehu, kar sem komaj doumel in na kar sem davno že pozabil; večkrat brskam zaman po svojem spominu, vendar sta ona dva očarljivo barbarvala vsak glas orgel in še danes se večkrat zalotim pri tem, če poslušam zamolklo petje ali celo kakšne orgle, da premišlujem o umetniškem rokodelstvu Philemona.

In naklonjen sem tudi voznikom, ki imajo v svojih očeh že od nekdaj nekaj posebnega na sebi, ne da bi mogel povedati, zakaj je za mene privlačen vsak mož s konjem pred vozom ali pred sanmi; tudi v današnjih dneh jih ne srečujem redko. Seveda so to drugi vozniki kot oni, ki sem jih imel prej tako rad, čemerni so postali in ubožnejši; vozniki za moje mladosti so bili gospodje, njih je bila polovica sveta, vrgli so goldinar kar tja in še pogledali niso za njim, spotoma so tudi peli in v pokrajini so donale njihove pesmi. Bila je pač to neka druga, počasnejša doba; oni so že mrtvi, ali pa voščeni starčki, le moje nagnjenje do njih mi je še ostalo.

Ne jezite se zaradi takega začasnega odvratanja nad menoj, ki imam po materi kmečke prednike. Saj se držim pač vendar vedno znova častitljivega modrega rekla:

»Das beste Wappen in der Welt
Bleibt doch der Pflug im Feld.«
(»Najboljši grb na svetu
je in ostane plug na polju.«)

Kräftegruppe bei Tuapse vernichtet

In Stalingrad Feindgruppe aufgerieben - Sowjets über die Newa zurückgeworfen

Aus dem Führerhauptquartier, 12. Oktober, Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Die an der Straße nach Tuapse eingeschlossene feindliche Kräftegruppe wurde vernichtet. In harten Gebirgskämpfen sind damit die Masse einer sowjetischen Garde-Division sowie Teile einer Gebirgsschützen-Division zerschlagen, über vierhundert Kampfanlagen genommen und zahlreiche Gefangene und Waffen als Beute eingebracht worden. Die Säuberung des urwaldartigen Geländes von letzten Widerstandsnestern ist noch im Gange.

Südlich des Terek scheiterten Gegenangriffe des Feindes unter hohen Verlusten. In Stalingrad wurde eine feindliche Gruppe aufgerieben. Artillerie des Heeres versenkte ein größeres Wolgasschiff. Kampfkräfte setzten die Zerstörungen wichtiger Bahnstrecken ostwärts der Wolga fort.

An der Don-Front wiesen die verbündeten Truppen mehrere örtliche Angriffe und Übersetzversuche der Sowjets ab.

Im mittleren und nördlichen Frontabschnitt wurden bei erfolgreichen Späh- und Stoßtruppunternehmungen zahlreiche Kampfanlagen des Feindes mit ihren Besatzungen vernichtet. Ostlich von Leningrad wurden die letzten Reste der über die Newa vorgedrungenen Sowjetkräfte über den Fluß zurückgeworfen.

Deutsche Kampffliegerverbände setzten am gestrigen Tage die Bombardierung der britischen Flugstützpunkte auf der Inselstadt Malta fort. Ausgedehnte Brände in Abstellplätzen und Flugzeugboxen wurden beobachtet. In Luftkämpfen über der Insel brachten deutsche Jäger drei britische Jagdflugzeuge zum Absturz, zwei weitere wurden durch Besatzungen von Kampfflugzeugen abgeschossen.

Aus britischen Flugzeugverbänden, die gestern bei Tage in großen Höhen gegen die nordfranzösische und holländische Küste vorstießen, schossen deutsche Jäger ohne eigene Verluste fünf feindliche Flugzeuge heraus.

Bei Tagesstörflügen einzelner britischer Flugzeuge über nordwestdeutschem Gebiet

hatte die Bevölkerung geringe Verluste. Über der Nord- und Ostsee wurden drei britische Flugzeuge bei Nacht abgeschossen.

Deutsche Kampfflugzeuge griffen in der letzten Nacht eine bedeutende Hafenstadt in Nordostengland mit guter Wirkung an.

Die Brillanten für Major Graf

Aus dem Führerhauptquartier, 13. Oktober. Der Führer hat dem Staffelpatruillenführer in einem Jagdgeschwader Major Hermann Graf die ihm als fünften deutschen Soldaten verliehene höchste

Spendet Bücher für Soldaten!

Aufruf des Reichsleiters Rosenberg - Die Qualität ist maßgeblich

Berlin, 13. Oktober. Viele Millionen Bücher wurden bisher durch die „Büchersammlung der NSDAP für die deutsche Wehrmacht“ den deutschen Soldaten an die Front und in die Lazarette geschickt. Sie haben viel Freude bereitet und die Verbundenheit der Front mit der Heimat im Erlebnis durch das Buch zum Ausdruck gebracht.

Seit über einem Jahr kämpfen unsere Soldaten in entscheidenden, schicksalsschweren Schlachten im Osten, die zur Vernichtung des ganz Europa bedrohenden Bolschewismus führen werden. Den Einsatz der Front wollen wir in der Heimat mit allen Mitteln stärken, ihre Entbehrungen und Opfer mildern helfen. Auch dann möge wieder das deutsche Buch seinen Beitrag leisten.

Ich rufe daher alle deutschen Volksgenossen auf, wiederum der „Büchersammlung der NSDAP für die deutsche Wehrmacht“ durch zahlreiche Spenden zu helfen, den deutschen Soldaten im kommenden Winter Stunden des Kräftesammelns und der seelischen Erbauung zu schenken. Es kommt dabei nicht auf die Zahl allein an, sondern auf die Zahl der für den Einsatz geeigneten Bücher.

Diesem meinem Aufruf schließen sich die mitunterzeichneten Reichsleiter, Führer der Gliederungen und Verbände an. Damit hat sich die gesamte Bewegung in den Dienst dieser Sammelaktion gestellt. Und viele tausende freiwillige Helfer werden sich

deutsche Tapferkeitsauszeichnung, das Eichenlaub mit Schwertern und Brillanten zum Ritterkreuz des Eisernen Kreuzes, persönlich überreicht.

Kriegsschäden in Serbien anmelden

Berlin, 13. Oktober. Deutsche aus dem besetzten serbischen Gebiet, die seit dem 27. März 1941 Sachschäden durch kriegerische oder unmittelbar mit dem Krieg zusammenhängende Ereignisse erlitten haben, können diese bis zum 31. Oktober 1942 bei den Feldkommandanturen in Serbien anmelden. Die Betroffenen werden aufgefordert, ihre Anmeldung über die Leitung der Auslandsorganisation der NSDAP, Zentralamt für auslandsdeutsche Flüchtlinge-, Internierten- und Kriegsschädenwesen, Berlin-Internersdorf, Westfälische Straße 1-3, fristgemäß einzureichen.

erneut für das Gelingen dieser kulturellen Betreuung unserer Soldaten einsetzen.

Der Beauftragte des Führers für die Überwachung der gesamten geistigen und weltanschaulichen Schulung und Erziehung der NSDAP:

Reichsleiter Alfred Rosenberg

Der Leiter der Parteikanzlei Reichsleiter Bormann, Reichsorganisationsleiter Dr. Ley, Stabschef der SA Lutze, Reichsführer SS Himmler, Korpsführer des NSKK Kraus, Korpsführer des NSFK General der Flieger Fr. Christiansen, Reichsarbeitsführer und Reichsleiter Hierl, Reichsjugendführer Asmann, Reichsfrauenführerin Frau Scholtz-Klink, Der Beauftragte für das WHW Oberbefehlshaber Hilgenfeldt, Reichsamt für das Landvolk: Oberbefehlshaber Becke, Reichskriegsopferführer Hans Oberländer, Reichsdokumentenführer Prof. Dr. Schultze, Reichsstudentenführer Dr. Gustav Scheel, Gauleiter und Reichsverwalter des NS-Lehrerbundes Wächtler.

Dr. Goebbels vor Diktoren

Weimar, 13. Oktober. Anlässlich der Eröffnung des deutschen Dichtertreffens in Weimar hielt Reichsminister Dr. Goebbels eine Ansprache, in der er darauf verwies, daß jede Kulturaufgabe vom Volk ausgehe und daß das Wort eine Waffe, das Buch ein Schwert des deutschen Geisteslebens darstelle. Es sei kein Wort darüber zu verlieren, welche hervorragenden Anteil an der Voraussetzung zur erfolgreichen Durchführung des Krieges unsere Arbeiter und Bauern haben. Weniger aber macht sich die Öffentlichkeit klar, welche Last von Mühe, Sorge und Verantwortung der geistige Arbeiter in diesem Schicksalskrieg unseres Volkes zu tragen habe. Leistungen des geistigen Schaffens sind statistisch schwerer erfassbar als solche der materiellen Arbeit und trotzdem seien sie wirksam und zwar in einem Umfange, der erst zum Bewußtsein kommen würde, wenn diese Leistungen erlahmten oder einschrumpften. Das Reich verdanke gerade jetzt im Kriege Höchstleistungen an Erfindungen, bahnbrechender wissenschaftlicher Pionierarbeit und konstruktiver Forschertätigkeit überaus viel. Hüten müsse man sich aber davor, daß der Typus des Intellektualismus, unter dem eine Art Halbgebildung zu verstehen sei, mit seinen ständigen Zweifeln die öffentliche Meinung anstecken würde. Dieser Intellektualismus sei unfruchtbar im Denken und gerade deshalb steril im Handeln. Minister Doktor Goebbels forderte dann mehr Mut zu zeitnaher Dichtung. Ebenso wichtig sei gute Unterhaltungsliteratur als Aufgabe für das deutsche Schrifttum. Es sei erfreulich, daß sich eine wachsende Zahl zeitgenössischer deutscher Dichter neuerdings dieser Aufgabe mit schönen Erfolgen zugewandt habe. Mögen Gesetz und Vorschrift, die uns Schicksal und Berufung sind unser Denken, Dichten und Handeln bestimmen, dann wird das Wort eine Waffe sein im Geisteskampf unseres Jahrhunderts und das Buch ein Schwert, das den Nebel, der noch über unserer Epoche liegt, zerschneidet.

Italien erwägt Repressalien

Briten auch in Afrika gemein - Der italienische Wehrmachtbericht

Rom, 9. Oktober. Der italienische Wehrmachtbericht vom Freitag hat folgenden Wortlaut:

An der Front von El Alamein geringe Kampftätigkeit.

Am gestrigen Tage wurde eine Hurricane durch das Feuer der automatischen Waffen von Infanteristen der Division Folgore abgeschossen. Der südafrikanische Flugzeugführer wurde gefangen genommen. Ein anderes Flugzeug wurde von Schützen desselben Verbandes getroffen und stürzte in der Umgebung von Him Himat ab.

Am Nachmittag des 7. Oktober nahmen britische Flugzeuge im Tiefflug trotz den sichtbaren Erkennungszeichen Sanitätsabteilungen der Division Folgore unter MG-Feuer, was drei Tote und zwölf Verletzte unter den Patienten verursachte.

*

In Ergänzung zum italienischen Wehrmachtbericht vom Freitag wird noch bekanntgegeben:

Am 7. Oktober um 13,45 Uhr nahmen vier britische Jagdflugzeuge aus weniger als 20 Meter Höhe ohne jedes Risiko - da die Sanitätseinheiten als solche keinen Schutz durch Luftabwehr hatten - die Sanitätseinheiten der Division Folgore mit Explosivgeschossen unter Feuer.

Die zahlreichen, den Regeln des Völkerrechts entsprechenden Kennzeichen und die offene Aufstellung dieser Abteilungen auf einer Bodenerhebung verhinderten nicht diesen verbrecherischen Akt, der drei Tote und zwölf Verletzte unter den Patienten zur Folge hatte. Man kann heute nicht mehr an ungewollte Irrtümer glauben, wenn man diese neue traurige Episode mit anderen in Zusammenhang bringt, die sich bei dem kürzlichen englischen Angriff auf Tobruk ereigneten.

Die streng untersuchten und einwandfrei belegten Tatsachen lassen sich wie folgt zusammenfassen: Am 13. September drangen ein Offizier und sechs Flieger von einem unserer vorgeschobenen Magazins

Ungeschriebene Gesetze

Wenn wir die Vielfältigkeit der durcheinanderlaufenden Kraftlinien, die Vielgerichtetheit der einzelnen Willen bedenken, dann wird es uns erst klar, was für eine Kunst das Zusammenleben der Menschen ist und welche moralische Entwicklung oder Erziehung dazu gehört, eine große Gemeinschaft so abzustimmen, daß das Leben sich möglichst reibungslos abspielt. Zur Verhütung schwererer Verstöße gegen das Gemeinschaftsleben ist das Gesetz da; seine Bestimmungen sorgen dafür, daß Leben und Gut des Menschen vor fremdem Zugriff geschützt bleiben. Aber das Gesetz bildet immer nur das Gerüst des Gemeinschaftslebens; es müssen noch andere Verstrebungen eingezeichnet werden, damit das Ganze in sich einen Halt hat. Das Kleingeld des täglichen Lebens muß aus dem sittlichen Empfinden des einzelnen kommen.

Wenn es für viele Forderungen des täglichen Lebens auch kein geschriebenes Gesetz gibt, so gibt es doch ein ungeschriebenes - in die Lücke der staatlichen Anordnungen tritt die Sitte. Sie ist das Gewissen des Volkes, sie regelt die Beziehungen der Menschen, auch da wo eine bestimmte Vorschrift fehlt. Kein Gesetz befiehlt, höflich und rücksichtsvoll zu sein, und niemand wird wegen eines Verstoßes gegen den guten Ton vor Gericht geladen - und doch bemüht sich jeder, der etwas auf sich hält, sich keine Blöße zu geben. Die vielen Leute, mit denen wir täglich zusammengeführt werden, haben nur selten Gelegenheit, uns nach unserer Leistung oder nach unserem inneren Werte kennenzulernen; wenn sie uns beurteilen wollen, können sie es nur nach der Art tun, wie wir uns geben. Ihnen ergeht es dabei wie uns selber: auch sie empfinden es als Wohlthat, wenn sie es mit einem zuvorkommenden, höflichen und liebenswürdigen Menschen zu tun haben. Die Sitte nimmt dem Lebenskampf manches von seiner Härte. Sie ersetzt zwar nicht Charakter und Leistung, aber wirkliche Werte macht sie noch wertvoller, und glänzenden menschlichen Eigenschaften verleiht sie noch größeren Glanz.

„Haltung deutscher U-Boote korrekt“

te. Sofia, 13. Oktober. Ägyptische Militärstellen berichten von der korrekten Haltung deutscher U-Boote, die entlang der ägyptischen Küsten patrouillieren. Ein ägyptischer Dampfer mit Lebensmitteln, der von einem englischen Kapitän geführt wurde, wurde von einem deutschen U-Boot gestellt. Das deutsche U-Boot forderte die ägyptischen Matrosen auf, ihr Schiff zu verlassen, worauf es torpediert wurde. Alle Matrosen wurden gerettet und das Schiff sank sofort.

Rohgummiversorgung der USA nur zu 4 v. H. gedeckt

te. Lissabon, 13. Oktober. 50.000 Tonnen Rohgummi in 18 Monaten sind das ganze Gesamtergebnis von Verträgen, die die USA mit 15 thero-amerikanischen Republiken und britischen Kolonien zwecks ausschließlicher Lieferung ihrer Rohgummiproduktion an die USA abgeschlossen haben. Dieser Menge steht ein Jahresbedarf der USA von ungefähr 800.000 Tonnen gegenüber, so daß der Bedarf der USA tatsächlich nur zu 4 Prozent gedeckt erscheint.

Harry Hopkins, der Pacht- und Leihexperte Roosevelts, erklärte in einer Rede eine Forderung auf Rückzahlung der Pacht- und Leihschuld an die USA nach dem Kriege würde zum Ruin nicht nur der Kunden der USA, sondern auch zu großen Schwierigkeiten im eigenen Lande führen. Weiter gab Hopkins unumwunden zu, daß Roosevelt angesichts seiner Unfähigkeit, mit dem Chaos in der Wirtschaftslage der Vereinigten Staaten fertig zu werden, die USA in den Krieg getrieben hatte. Er wies weiter darauf hin, daß nach Kriegsende durch den Ausfall der Kriegsproduktion und nach Entlassung der Soldaten die Arbeitslosigkeit in den USA wieder im gleichen erschreckenden Ausmaß wie vor dem Kriegsausbruch auftreten werde.

Die Kämpfe auf Madagaskar

Vichy, 13. Oktober. Die Kämpfe auf Madagaskar werden weiter mit Erbitterung geführt. Nach den bel hiesigen amtlichen Stellen vorliegenden Einzelheiten hat die britische Luftwaffe im Verlauf des Donnerstags besondere Flugplätze auf Madagaskar bombardiert. Weiter hat sie mehrere unverteidigte Städte und Dörfer angegriffen. Die Aktivität der britischen Luftwaffe lasse einen starken Vorstoß der feindlichen Kräfte in südlicher Richtung erwarten.

Erstaunlicher Erlaß Stalins

Berlin, 13. Oktober. Das Präsidium des Obersten Sowjets hat, eine einschneidende Änderung in der Führung der bolschewistischen Wehrmacht verordnet: Die bisherige Trennung zwischen militärischer und politischer Kommandogewalt, wird abgeschafft. Die bisherigen Politischen Kommissare werden auf Führungsposten versetzt und erhalten die gleichen Ränge und Rangabzeichen wie bisher die eigentlichen Offiziere.

Auf den ersten Blick sieht es so aus, als ob die Tätigkeit der Politischen Kommissare damit zum Stillstand komme. Die Tatsache aber, daß die Politischen Kommissare nun selbst zu militärischen Befehlshabern befördert werden, gibt der Sache ein völlig anderes Gesicht. Augenscheinlich hat Stalin unter dem Druck der schweren Niederlagen und unersetzlichen Gebietsverluste dieses Sommers jedes Vertrauen in die Fähigkeit und Zuverlässigkeit seines militärischen Führerkorps verloren, das sich tatsächlich auch gänzlich unfähig gezeigt hat, der deutschen Wehrmacht Widerpart zu leisten. Der Diktator im Kreml hofft nun augenscheinlich, daß seine ihm treu ergebenen Politischen Kommissare mehr leisten.

Sreča v oktobru

Piše Helfried Patz

V zgodnji jeseni smo. Cvetice nam to naznanjajo. Po vsakem sončnem žarku se svetijo močnejše, njih pestrost je še barvitejša. Živo rumeno in rdeče se lesketajo ognjeni cveti jarke (canna indica). Iz tropičnih dežel so jo prinesli k nam, in človek bi mislil, da zato cveti tako vsiljivo očitno, da se ne bi opazilo bližajočega se konca njenega cvetenja. Kot bakle jih je videti, je rekel nekoč hrvaški pesnik Peter pl. Preradović, kot plamenice, ki jih vžgemo še za sončnega svita poldnevnega slavja v nenadnem strahu pred večernimi sencami, ki nas bodo kmalu objele.

In šele dalje! Kakšno prelivanje barv! Te cvetice nas obsipajo z jasnimi in priprostim barvami in potem zopet s takimi, ki se težko dajo označiti, tako mehko ubran je cvet visoko nad listjem. O čudeži narave, kako bogati ste z raznovrstnostmi! Rože so še v svojem poslednjem zmagoslavju in navseskoz plameni med najlepšimi žgoča ljubezen in pravi: rdeča sem. Lokvanj se je razcvetel v kotanji vodomet. V vseh mogočih barvah vzbuja pozornost. In zlate ribe v zeleni vodi mahljajo le zaspano s svojimi prozornimi plavutmi.

Zgodnja jesen je tu in pravi, da razven nas vse umeje lepo živeti in umreti. In nas vprašuje: »Ali se ne moreš vsaj v sanjah vmisli v to?«

Vtem ko tako premišlujem, odpada tu pa tam kak vel list raz drevoja na zemljo; »pada od daleč, kot da bi veneli vrtovi daleč kje na nebu, pada z nikalno kretinjo...« In dalje tam zgoraj klopote med vsem tem sanjavo klopotec svoj dong, dong, resno in prijazno. Kdor se lahko v mislih zatopi v to godbo, v ritem klopotec, ki zveni iz gotovo nesmrtnih pesmi Josefa Marxa, ta ima občutek neumrljivosti sredi mljivosti.

Tega naš pa uči narava: mirno in udano ter z veseljem čakati, da nam bo jesen z milejšimi kretinjami pokazala tišja pota v somrak.

Kreis Krainburg

Krainburg. (»Wiener Frauen.«) Z velikim uspehom je skupnost NS »Frau durch Freude« priredila 7 predstav Leharjeve opere »Wiener Frauen«. Od teh je bilo 5 zaključnih predstev za vse krajske obrate, 2 pa sta bili splošno dostopni. Vse so bile razprodane. Igralski in godbeni uspehi so bili izvrstni. Znani tenor državne radiododajne postaje v Wenu Franz Borsos in njegova solgalka Lisl Andergast, ravnotako Ronny Burger in ostali igralci so dosegli viharno odobravanje občinstva. Tudi filmski balet v Wenu si je pridobil vsa srca. Godbo je odlično vodil Josef Racha.

Seeland. (Nastopni apel.) Pred kratkim je na novo postavljeni Ortsgruppenleiter Pj. Johann Egger imel svoj nastopni apel, na katerem je objavil svoj delovni program in dal svojim sodelavcem smernice za bodoče delo.

Mostovi preko vseh ovir

36 ROMAN SPISAL ULRICH SANDER

Gospod Thielicke pa dobi na fronto dolgo in izčrpno pismo, ki zbuja njegovo pozornost.

Tukaj ima še nade.

Dekle piše hladno in jasno o trgovini, kako mati in Rosemarie dnevno in pridno sedita v pisarni in dosežeta najboljše uspehe, kar pa ni tako lahko.

Upajo pa, da bo vojna na Poljskem kmalu končana in vesele se že zdaj na svidenja z očetom in Theom in ne nazadnje tudi z njim, gospodom Thielickom.

Piše, da so časi pač zelo težki in da se bo prav za prav vojna z Anglijo šele začela, zato pa morajo posebno držati skupaj in se ne smejo dati ugnati.

Pogumne in krepke besede so to, ki jih piše mlado dekle možu, kateremu hoče podariti svoje srce.

Tako, kot so bile mišljene, jih je tudi razumel. O primerni priliki bo tu treba mestnega zidarskega mojstra nekaj vprašati. In ve, da ne bo dobil odklonilnega odgovora.

Ta gotovost je pa tudi neke vrste notranja nova pošklica: še enkrat trdnješe se loti svojega posla tam zunaj, ker ve vedno več in še boljše, za kaj se bori.

Za lastno ognjišče.

Za ognjišče vsega, velikega in tako marljivo ter potrpežljivega naroda.

Ki ga čuvajo žene in dekleta.

Cuvajo pa tudi možje, ki z odločnim srcem in sprotnimi rokami žrtvujejo svoje

9000 mladeničev in deklet doslej vpisanih

Uspešno delo Hitler-Jugenda v Oberkrainu - Obisk v Radmannsdorfu

Eno leto deluje Hitler-Jugend na Gorenjskem. Z ozirom na to smo obiskali poveljstvo Hitler-Jugenda v Radmannsdorfu. Vodja poveljstva Bannführer Rauter nam je v daljšem razgovoru pojasnil delovanje v tem letu.

Začetkom septembra prejšnjega leta je začelo poveljstvo ozemlja Kärnten s svojim delom. Na vprašanje o načinu organizacije, je odgovoril Bannführer Rauter, da se je popis začel z mladinskimi apeli, na katere so bili povabljeni mladeniči in dekleta z dvojezičnimi lepaki. Pri teh mladinskih apelih se je že takoj izvedla predhodna izbira, da se določijo oni, ki naj bi prišli na tečaj na Gorenjsko. Tako se je v nekaterih večjih krajih začelo z delom ter je število počasi naraščalo. Kjer je možno, se ustanovi novo oporišče. Delo napreduje sicer počasi, toda zelo temeljito.

Tretjina mladeničev in deklet, to je okoli 9000, je doslej popisana, druga tretjina pride na vrsto leta 1943. Tekom treh let bo zgrajena organizacija »HJ-Anwärter-Einheiten« (ednice pripravnikov HJ); tako se imenujejo ednice prejšnjega »Kärntner Volksbundjugenda« od 20. aprila 1942. dalje.

Ta organizatorična rast Hitler-Jugenda na Gorenjskem je za njegovo uspešno delovanje zelo važna. Mladina naj bo vendar glavni stebel stalne vzporeditve Gorenjske v nemški življenjski prostor; velika naloga dela Hitler-Jugenda je, da se jo vzgoji za bodoče Nemce in nacionalsocialiste.

Da se more delati v pozameznih krajih, sta izbira in izobrazba vodij in vodnic nujno potrebni. Medtem ko imajo dekleta v Reinfritz na Wörther See svoje izobraževališče, o katerem smo že obširno poročali, se vrše v Landskronu že celo leto tečaj za Gorenjce. Tam je bilo že izvečanih 1100 mladeničev; sedaj se vrši tritedenski tečaj za voditeljske pripravnike. Kot smo tudi že poročali, je bilo v zadnjih tečajih v taborišču za vojno utrjevanje v Faaku vedno okoli polovico gorenjskih mladeničev.

Julija je bilo prvo šotorno taborjenje gorenjske mladine. 500 mladeničev je preživelo ob Ossischer See 14 trdih, toda — kot so sami priznali — lepih dni v svojih šotorih. Reichs-

jugendführer je obiskal taborišče in se prepričal o dobrem napredku. V vseh teh tečajih stavljal stroga vzgoja in red. S petjem, šolanjem in domačimi večeri ter izleti so se približali gorenjskim mladeničem in dekletom ljudje onstran Karawank.

Mladeniči so se le težko zviševali v nemško strogost in disciplino. Prvih osem dni je pisal nekdo svoji materi: »Ljuba mati, godi se mi dobro, toda ta prokleta disciplina!« Toda po 14 dneh je bil led prebit ter so bili veseli stroge službe. Če vidimo tak oddelek zopet prikorakati nazaj v taborišče: strumno, urejeno, z glavo pokoncu, s svežo vojaško pesmijo — potem ne bi tujec našel nobene razlike med to, in kako drugo ednico Hitler-Jugenda.

Da pa se je popisana mladina tudi idejno približala mladini Altgaua, kažejo presenetljivi uspehi nabiranja za službo na deželi. Marca je bilo izvedeno veliko nabiranje za prostovoljno službo na deželi v Altgauu Kärnten, v Schwaben- in Mittelland. Preko 1000 mladeničev in deklet se je zglasilo za Kärnten, 100 mladeničev za Mittelland in 50 deklet za Schwaben. Ti pomagači ostanejo do božiča na svojih zaposlitvenih mestih, kjer za nje skrbi tamošnja Hitler-Jugend in poveljstvo. Za te se izdaja lastna brošura: »Oberkrainer Landhelfer Betreuungsdienst«. Da se mladina v svojem novem okolju dobr opočuti, dokazujejo navdušena pisma vodji in zaupnici deklet, oba iz poveljstva. Mnogo jih sploh hoče ostati v Kärntnu.

Po načinu dela Hitler-Jugenda se ustanavljajo tudi na Gorenjskem fanfare, vodi godcev, pevski in igralni krožki v večjih krajih.

Prevezli so tudi napravo mladinskih filmskih predstav, ki se je v Altgauu tako zelo obnesla. Vsako nedeljo se v treh krajih vrše filmske predstave, ki jih skrbno izbere Hitler-Jugend in ki seznanjajo gorenjsko mladino z nemškim duhom in nemškimi zadržanjem.

»Tako izpolnjuje Hitler-Jugend«, zaključuje Bannführer Rauter, »na svojem posebno važnem odseku Führerjev nalog, da se Gorenjska popolnoma zopet vključi v nemško mišljenje in pojmovanje, v nemško skupnostno življenje. Svești smo si, da nam je izročena vzgoja mladine in s tem bodočnost te lepe dežele.«

Bertl Peterec

Aus dem Kreise Stein

Woditz. (Izredna letina gob.) Toliko gob kot letos že dolgo ne pomnimo v naših gozdovih. Mlado in staro roma s polnimi košarami in veselim obrazom proti domu in drugi dan na trg z njimi. Zares velik pripomoček je to našim nabiralcem gob, že otroci pravijo, da so zaslužili že skoro za čevlje. Ampak še večji pripomoček pa je k ljudski prehrani, ker gobe nadomeščajo v nekem oziru skoraj meso. Le hitite, da se ta koristni sadež izkoristi. Vi dobite denar, vaši kupci pa okusno hrano. Končno še nekaj. Nabirajte tudi liste od borovnic in maline za čaj, dokler je vreme še toplo in brez slane. Vedno je pa paziti na to, da ne delamo po nepotrebnem škodo v gozdu.

Jawore bei Littai. (Zahvala za darilo.) Može mejnega varstva so prejeli pred kratkim pošiljko daril, ki je vzbudila veliko veselje. Vsi obdarovanci se pristočno zahvaljujejo darovalcem in sestram NSV iz prešeljskega taborišča St. Andrä, ki so pakete pripravile. St. Martin unter dem Großgallenberg. (Apel za politische Leiter.) O priliki

mesečnega apela za politische Leiter se je poročalo o izvršeni izdaji članskih izkaznic Kärntner Volksbunda. Posebno priznanje za sluzi uspeh zadnje zbirke za WHW. Iz poročila, ki ga je dala Frauenschaftleiterin, izhaja, da so domače žene požrtvovalno sodelovale. Ortsgruppenleiter Binder je dal jasna navodila. Veliko začudenje je zavladovalo, ko se je zvedelo, v kako velikem številu se bo Ortsgrupe udeležila svečanosti 10. oktobra v Klagenfurtu.

Kreis Radmannsdorf

Göriach. (Zborovanje kmetov.) Ko je Bannführer Franz Poklukar otvoril prvi apel za podvig kmetijstva, je župan Alojs Ambroschitsch pojasnil navzočim smernice obdelave, da se povzdigne kmetijstvo tudi na Gorenjskem in s tem pomagati velikemu nemškemu narodu do zmage. Vsi navzoči, katerih je bilo obilno število, so soglasno pritrtili njegovim besedam.

Petindvajset let je kakor en dan v življenju narodov.

To je že res, toda vsak zagon jih za korak približa končnoveljani rešitvi. In nobeden ni bil zaman.

Ovire so postale morda nekoliko širje in bolj rafinirane. V trdnjavi so topovi in strojnice najnovejšega tipa. Toda to nič ne de: padla bo pa le, kot je padel že ves narod.

Pionirji leže v noči pred ovirami, in si krčijo pot.

Okrog ušes jim žvižgajo strelji, to nič ne de: niso prvokrat v ognju. Že marsikatera ovira so razrezali in jih bodo poredali tudi tukaj. Kar ni razrezano, bo razstreljeno pri napadu.

Ko pridejo do svojega stana, so ravno dospela pisma, prva redna pisma po običajni poti poljske pošte.

Med njimi so pisma starejša od onih, ki so jih prejeli po sluh. Pisma, iz katerih govori še čisto drug čas, ki je že davno za njimi.

Izmenjana so bila med tem že veliko bolj vroča pisma.

Toda vsaka vrstica iz domovine je nova pošiljka moči, vsak zavojček polno naložen municijski voz, vsaka misel kot vzmet.

Pionirji zajtrkujejo, se ocedijo in se uležijo s pismi na slamo.

Marsikateri izmed njih, ki ima le malo priveska doma, se obrne in že smrči. Drugi pa, ki so prejeli ljubezniva pisma sedijo še pokonci in pišejo takoj zopet pisma, ker je prišla od bataljona vest, da se bo danes popoldan odpeljal en voz v domovino, ki bo lahko prevzel omejeno količino pošte.

Oskrba orožniških postaj

RPA pomaga s knjižnicami

Gorenjske orožniške postaje so mnogokrat raztresene po samotnih in oddaljenih vaseh. Tukaj službojčci morajo na opravilje le svoje težke službe, ampak delujejo na mnogih krajih za NSDAP in opravljajo pionirsko delo na tem področju. Podružnica državnega propagandnega urada za Kärnten v Veldesu si je prizadevala, da preskrbi nekaj razvedrila tem, takorekoč v najprednji frontni službojočim možem v njihovih pičlo odmerjenih prostih urah. Pokrenjeni koraki so imeli tudi uspeh. In tako je mogel vodeti poročevalec, Pj. Reisinger, o priliki službenega razgovora v veliki sejni dvorani urada Landrats in Radmannsdorfu izročiti komandirju Befehlsstelle der Gendarmarie in Veldes, majorju Schinterju veliko število knjig, novel in družabnih iger kot darilo podružnice Veldes državnega propagandnega urada za Kärnten, namenjeno vsem gorenjskim orožniškim postajam. Knjige in broure so bile dane na razpolago v takem številu, da bodo pri vsaki postaji tvorile temelj za moja knjižnica. Ta dar naj bo priznanje možem orožništva za njihove dosedaj dosežene uspehe in hkrati pobude za krepko nadaljnje delo.

70 učiteljev in učiteljic v Krainburgu

Pri narodopisnem poučnem tečaju NSLB

Gauwaltung des NS-Lehrerbundes je priredila pred kratkim večdnevni narodopisni poučni tabor, ki ga je obiskalo 70 v Oberkrainu službojočih učiteljev in učiteljic. Ta tabor je imel nalogo, da je učiteljstvo iz Kärntna, Wiena, Salzburga, Oberdonau in Niederdonau dal pripremo za praktično narodnostno delo v šoli in na vasi. Vodstvo tečaja je prevzel Sachbearbeiter für Volkstumsfragen dr. Franz Koschier s svojima sodelavcema Ernestom Antesberjem in Irmgard Glantschnigovo. Petje zbornih pesmi, skupna glasba, koroške pesmi, narodni plesi in igre so kaj kmalu povzročile, da je nastala trdna skupnost, ki se je pogljobila po obiskih Kreiswarterjev in Kreiswarterov. Poleg teh praktičnih vaj, ki so jim sledili po en pevski, igralni, godbeni in plesni večer, je bila še cela vrsta pomembnih predavanj.

Tako je o priliki svojega obiska govoril Kreisleiter iz Krainburga Kuß o položaju na Gorenjskem. Vodja Gauamta für Volkstumsfragen #Standartenführer Maier-Kalbitsch o narodnih političnih nalogah, ki jih ima Gau Kärnten, Gauschulungswalter des NS-Lehrerbundes Kreiswarter Stäckler, o nalogah šole v novih pokrajinah in Gaukulturstellenleiter dr. Waizl o narodnosocialistični ljudski prosveti. Narodopisna predavanja v tečaju (sege in svetovni nazori — letni slavnostni krog — narodnostno delo v šoli — učitelj in delo skupnosti na vasi) je imel vodja tečaja. Majhno skupno potovanje v gore s pevsko uro na prostem je pokazalo udeležencem gorenjske lepote ob žarkih jesenskega sonca. Izredno zadovoljni so vsi zapustili ta tečaj na učiteljsku v Krainburgu, v katerem je bilo učiteljstvo gostoljubno sprejeto. Z globokim doživetjem skupnosti so se udeleženci podali v najoddaljenejšje gorenjske kraje, da podvzamejo svoje težavno pionirsko delo. Delo v bodoči zimi bo pokazalo, da učiteljstvo tudi na kulturnem polju obvlada in reši dodeljeno mu nalogo.

Dipl. Optiker
E. Kronfuß
Klagenfurt. Bahnhofstraße 15

ko se pelje k fronti nazaj, pa mu lahko v domovini izročijo pošto.

Vsi pionirji iz tihe Ceste na brod sedijo na svoji slami ali na zabojih in omaricah, tornistrah in visokih stolih ter pišejo svoja

Tudi mestni zidarski mojster si je prinesel klop in piše na polici svojim ljubim doma, od katerih je hkrati prejel štiri pisma.

Starejši in oženjen mož, ki ima doma lepo podjetje, je v boju trd, toda v svoji ljubezni mehak in nežen, ker ve, kako težavno je, nekaj zgraditi, kako težek je porod otroka in kako prežalostna je zguba otroka.

Leutnant Sonntag se je vsedel v nek hlev in piše pri konjih svoje pismo.

Feldwebel Thielicke sedi pri nekem studentu, gleda v vodo, žveči na svinčniku in piše potem, kar mu je pri srcu.

Da so namenjena vsa tri pisma v isto ulico, vedo vsi trije.

Da so pa naslovljena njihova pisma celo v isto hišo, tega ne sluti nihče.

Tudi tega ne ve nihče, da piše mestni zidarski mojster danes predzadnje pismo v svojem življenju.

Feldwebel Thielicke piše s čednimi zaviti mi črkami, kakor je bil to vajen kot knjigovodja. Jasno, a drobno in nekoliko stianjeno piše mestni zidarski mojster. On veliko krajša, tudi doma tako malo piše, kakor govori.

Z veliko, strmo pisavo samca piše Leutnant. Jasno in razločno nekoliko okorno, kakor je bil vzgojen, in nekoliko okorno, ker je napisal se manj kot osem strani. Ima veliko pisati.

(Dalje prihodnjic.)

Varovanje strojnica na Kavkazu
Gorski lovci so izgradili v naskoku zavzete vrhove liki oporišče. Gnezda strojnica varujejo na vse strani, vtem ko se straže natančno ozirajo na vse strani.

(PK-Aufn.: Kriegsber. Schelm, Sch., M.)

Solsko taborišče železničarjev v Ablingu

Otvoritev po Reichsbahndirektionspräsidentu
V lepem gorskem svetu Ablinga se nahaja novo solsko taborišče Reichsbahndirektion Villach, katero je pred kratkim otvoril Präsident der Reichsbahndirektion dr. Zechmann in ga izročil s prvim tečajem za predstojnike službenih oddelkov svojemu namenu. Po pozdravu zastopnika Kreisleiterja Kreisamtsleiterja Macherja je opozarjal vodja oddelka Oberreichsbahnrat dr. Scholze na obilico dela in množične težave pri prevzemu prog na Gorenjskem, katere je bilo urediti tudi koncem koncev na področju personalne politike. Vojsna s svojimi najnovejšimi zahtevami za povečanje uspehov, kar je končno smisel šolanja, je zahtevala v kratkem času ustanovitve te potrebne šole ter se zahvaljuje za podporo Reichsbahndirektion, Betriebsamtu in posebej še Ortsgruppenleitungi NSDAP. Zaključno je govoril dr. Zechmann o narodno političnih nalogah na Gorenjskem, ki jih je postavil Führer in ki bodo tudi nemškega železničarja zahtevale v vsej njegovi osebnosti. Železniško solsko taborišče, ki zdostuje za okoli 80 moč, je bilo zgotovljeno po načrtih Reichsbahndirektion Villach s sodelovanjem Betriebsamta Abling v leseni izdelavi s posredno rokodelsko opremo. Notranja oprema in leseni svetilnik so izgotovili lastni rokodelski obrati in dokazujejo dobro znanje domačih železničarskih mlazarjev.

Pazite na razstreliva!

Zaradi nepredvidnega ravnanja z ostrimi minami ali razstrelivimi orodji, ki so bile odvržene ali ki jih zanaša voda ali so naplavljene, so se v zadnjem času ubili že večkrat pripadniki vojske in civilne osebe. Zato se vsakdo svari, da bi se dotaknil kakršnega koli minam ali bojam podobnega predmeta, ki ga zanaša voda na jezerih, rekah ali prekopih, ali ki so naplavljene in so nedolžnega videza, ali da bi vzdignil take predmete oziroma se jim približal. Kajti že med približanjem lahko nastane eksplozija. Spravljanje takih predmetov je treba prepustiti za to postavljenim vojaškim službenim mestom.

Zagotovljena preskrba z živili

Nobena nezdrava potrošnja in nobeno požrešno nakupovanje
Samo po sebi se razume, da se v četrtem letu vojne pozna trajanje vojne vedno bolj tudi na sektorju zdravil. Da se pa prepreči vsako neutemeljeno vznemirjanje, je zavzel Reichsapotheckenführer Schmierrer enkrat načelno stališče glede nemške oskrbe z zdravili. On povdarja, da na tem polju ni povoda za resnejšo zaskrbljenost, da je oskrba še nadalje zagotovljena, če se bo pametno postopalo. Za celokupni civilni sektor so kra-

Postani član der Nationalsozialistischen Volkswohlfahrt NSV

jevne zbornice lekarnarjev po natančnih preračunih razdelile določene kontingente zdravil. Tu pa tam seveda lahko mimogrede tudi prevzame težave tvorijo zapreke. Gospodarstvo z zdravili pa je predvsem stopilo v stadij načrtne usmeritve zdravil in načrtnega pričetka proizvodnje. Pričakovati je nadaljnjih ukrepov racionalizacije, ravnatoko pomoči glede težav pri zavijanju. Da se prepreči prevelika potrošnja zdravil, je bila za nekatere vrste uvedena dolžnost zdravniškega zapisa. Vrhutega je treba oblinstvo vedno znova opozarjati v smislu zavežitve pravilne in nezdružne potrošnje. Preprečiti je tudi na vsak način požrešne nakupa. Pri ribjem olju je na pr. kontingent zadosten za vse primere. Tudi oskrba s ovojnatimi sredstvi je zagotovljena.

Pridelovanje predivnih rastlin

Kmet iz Oberkraina daje pobudo o nasadu lanu in konoplje

(Nadaljevanje)

2. Konoplja

Druga jako važna predivna rastlina, ki pri nas tudi dobro uspeva je konoplja. Konoplja daje bolj močno in bolj dolgo predivo kakor lan. Konopno predivo je zaradi tega dobro za napravo debelega platna, močnih vrvi, mrež, plahitd. Iz konopnine se izdelujejo jadra in vrvi za ladje, zlasti za ribiške. Konopno predivo se da tudi omikati za finejšo platno, tako da dobimo poleg hodnika tudi prav tanko prejo, ki se da izdelati iz nje fino in močno platno podobno svili in je bolj trpežno od lanenega.

a) Lastnosti konopelj. Konoplje so enoletne in dvodomne rastline; pestično cvetje se namreč na drugih rastlinah razvije, kakor prašično cvetje. Konopne rastline s prašičnim cvetjem imenujemo belice ali beličnice, onim pa, na katerih se razvijejo semenska zrnja, pravimo črnice ali črničnice, pa tudi radi semenca semenice. Te so dosti višje in močnejše kakor belice. Na samem rastoče črniče zrastejo tudi po 2½ m do 3 metre visoko, dočim ostanejo sejane konoplje sploh nizke in šibkejše rastline.

Konoplje rastejo najraje na globoki in črni zemlji v nižinah in sploh v zavetnih legah. Posebno jim ugaja gorko in nekoliko vlažno podnebje. Vročino in sušo dobro prenašajo, pred mrazom so pa jako občutljive. Konoplje zahtevajo čisto in rahlo zemljo, zato jim prav ustrezemo, ako jih sejemo po detelji in okopavinah. Konoplje rastejo tudi po žitu in po dve leti tudi na enem in istem prostoru, ako skrbimo za potrebni gnoj. Pridelujejo se tudi po novičih in tudi na mahovju. Konoplje potre-

bujejo za dobro rast veliko kalija in fosforove kisline.

b) Razne vrste konoplje. Konoplje niso stanovitne v svojih lastnostih, ampak se v različnih krajih rade zmenijo (zvržejo). Razen domačih konopelj, ki so prav dobre za naše kraje, hvalijo tudi bolonjske velikanske konoplje, renske in sibijske konoplje.

c) Setev konopelj. Ker so konoplje zelo občutljive pred mrazom, jih sejemo pozno spomladi, šele aprila meseca, ko se je zemlja do dobra ogrela. Zemljo moramo za konoplje ravno tako pripraviti kot za lan. Obdelovanje se ravna seveda po prejšnji rastlini in po lastnostih zemlje, na vsak način je pa skrbeti, da se zemlja za konoplje globoko zrahlja in dobro pognoji. Konoplje potrebujejo veliko in dobrega gnoja. S prav dobrim uspehom se rabi za konoplje tudi stranišni gnoj. Hlevski gnoj je dobro podorati že jeseni; pri tem pa moramo paziti, da se gnoj enakomerno raztroši, da nam potem tudi konoplje enakomerno rastejo.

Dobro delujejo pri konopljah tudi umetna gnojila, ki so bogata fosforove kisline in kalija, kakor pri lanu. Če manjka apna v zemlji, je tudi apno dobro gnojilo.

Ako hočemo dobiti lepo prejo, moramo sejati konoplje na gosto. Konopljo, ki jo bomo odločili za seme, moramo sejati bolj na redko, lahko tudi med krompir, peso, korenje, sploh med okopavine razen koruze. Če pa hočemo seme pridelovati v večjih količinah, lahko sejemo v tem primeru konoplje v kupčke po en meter narazen. Posejano seme je zavlačiti z brano.

Kako oskrbujemo konoplje

Konoplje rastejo hitro in se boje plevela. Konoplje za prejo ne potrebujejo nobene posebne strelbe, pač pa je treba okopavati semenske konoplje. Dobro je tudi, da jih nazadnje usujemo. Plevel, ki bi utegnil škodovati konopljam, bi bil slak in konopni pojalknik in konopna predenica. Semenskim konopljam škodujejo najbolj ptiči, ker obirajo seme.

e) Spravljanje konopelj in njih pridelek. Če hočemo dobiti fino prejo, porujemo konoplje, kakor hitro začno spodaj rumeneti. Ponekod porujejo najprej belice in sicer že pred cvetjem, ali pa takoj po ovetju, in kakih 4 do 6 tednov pozneje pa črniče, ker se te počasneje razvijajo. Če spravljam črniče pozneje, je gledati na to, da so stebila še zelena, kajti kakor hitro nam začnejo stebila rdečiti, so že prezrela za dobivanje lepe preje. Izruvane konoplje je povezati v drobne snopeče in posušiti. Na enem hektaru (ha) se pridelava 20 do 50 metr. stotov konopnih stebel.

f) Izdelovanje konopnega prediva. Iz konopelj dobivamo predivo na ravno tak način, kakor iz lanu. Najprej se mora konoplja zgojiti na rosi ali pa v vodi. Konoplja je dosti zgojena, ako se liče lahko in lepo odloči od stebel; če se pa liče trga, tedaj je preveč zgojena. Zgojena konoplja se posuši in spravi, o priličnem času se pa tare, otrepa in mika, kakor smo slišali že pri lanu.

g) Pridelovanje konopnega semena. Semenske konoplje spravljam, kakor hitro nam dosti dozore. To poznamo na tem, da postane zrnje na vrhu svetlorumeno in da se rado odluči. Ko bi dalje časa čakali, bi mnogo izpadlo semena, mnogo bi ga pozobali ptiči. Semensko konopljo porujemo v koreninami vred in jo postavimo pokonci v kupe, podobne piramidam. Na vrhu jih zadelamo s slamo, katero povežemo, da ne morejo ptiči blizu. V teh kupih se konoplja močno ugrije, kar je potrebno, da se zrnje raje izluči. Nato se seme iztepe in posuši na rjuhah. Ko je suho, ga je očistiti. Od konoplje dobivamo tudi olje. Od 100 kg semena se dobi do 25 kg olja, ostalo so tropine, katere so radi zopernega duha, ki je lasten konopljam, neporabne za drugo kot za gnoj.

Obdelali smo v tej razpravi način pridelovanja dveh rastlin, ki sta za naše kraje v Kärntnu izredne velike važnosti ne samo za sedanjí čas, dokler traja vojna, ampak tudi za poznejšo dobo miru. Te dve rastlini sta v gospodarstvu tako važni, da

naj bi nobena kmetija v Oberkrainu ter sploh v Kärntnu ne obstojala brez pridelovanja lanu in konoplje.

Prva rastlina lan nam ne daje samo prediva, ampak je tudi vredno gojiti ga radi pridelka olja, ki je tudi važen činitelj današnjega časa, in pa radi oljnatih tropin, katere so nepogrešljiv priboljšek pri reji goveje živine in prašičev.

Lan in konoplja utegneta biti dve industrijski rastlini za nabavo domačih surovin v svrhu preskrbe tekstilne industrije, katera je baš v vojnem času zelo velikega pomena za preskrbo oblačil. Pa ne samo za tekstilno industrijo, ampak tudi za domačo obrt naj bi pridelovanje lanu oziroma predivnih rastlin zavzemalo veliko vlogo, kakor jo je zavzemalo že tekom davnih stoletij prav po naših krajih. Naj zopet zabrne po kmečkih hišah kolovrati pridnih predic. Naj bi se zopet belilo platno na zelenih tratih spomladi.

Pričujoči razpravi manjka še navodil o preji in o izdelovanju platna samega, to bo pa še sledilo v našem listu pozneje.

Oberkrainer

Tu se smeje vojaško srce!

Danes zvečer bo klobasa kot pridatek hrani.
(PK-Aufn.: Kriegsber. Koltzenburg, Sch., M.)

Najvišje cene

za tuzemsko zelenjavo in sadje

Z veljavnostjo od 12. oktobra 1942. se s tem določijo sledeče najvišje cene za pridelovalce in trg tičočo se tuzemskega sadja in zelenjave.

Cene veljajo do sledečega razgлася. Kakršnikoli stroški se ne smejo pribiti cenam. Za vse zelenjadne vrste, ki niso navedene, veljajo krajevne cene istega lanskega razdobja kot najvišje cene.

Področje cen I obsega področje Landrata Krainburg in Stein.

Področje cen II obsega področje Landrata Radmannsdorf.

Zelenjava:	Cene v Reichspfennigih najvišja cena pridelovalcev			
	področje cen I II		tržna najvišja cena I II	
Cvetača (karfijola)				
nad 32 cm premera, za komad	32	34	42	45
nad 25 do 32 cm premera, za komad	28	30	38	40
nad 18 do 25 cm premera za komad	24	26	32	34
nad 10 do 18 cm premera za komad	20	22	26	28
slabše kakovosti in pod 10 cm premera, za kg fižol v stročju (nizki), za kg	34	36	42	46
fižol v stročju (prekljar), za kg	38	40	46	50
kumare (za solato), za kg	16	18	20	22
kumare (za vlaganje) do 9 cm dolge, za kg	38	42	50	54
kumare (za vlaganje) nad 9 cm dolge, za kg vrtno korenje brez zelenja, za kg	12	13	16	17
česen, za kg	72	80	92	100
hren, za kg	65	65	80	80
ohrov, za kg	11	12	15	16
koleraba nad 10 cm, za komad	8	9	10	11
koleraba od 7 do 10 cm, za komad	5	6	7	8
koleraba od 4 do 7 cm, za komad	4	5	6	7
zelje (belo), za kg	6	7	8	9
zelje (rdeče), za kg	13	14	17	18
užitne buče, za kg	5	6	7	8
paprika, za komad	—	—	3	4
paprika (paradiznikova paprika), za kg	40	44	52	56
peteršiljevo korenje z zdravim listjem, za kg peteršiljevo zelenje, en šopek 3 dkg	—	—	4	4
drobna paprika (pfefferoni), za 10 komadov	—	—	4	4
por, za kg	28	30	36	38
redkev, za kg	8	9	11	12
rdeča pesa, za kg	10	11	13	14
repa (bela), za kg	—	—	6	7
redkvice za povezek 15 komadov ali 10 velike sorte	4	5	5	6
solata (glavnata), za kg	34	36	44	46
solata (endivija), za kg	28	30	36	38
solata (za kuhanje), za kg	16	18	22	24
šalotke, za kg	—	—	40	44
drobnjak, za šopek 2 dkg zelena z listi najmanj 10 cm, za komad	11	12	14	15
gomolji zelene, za kg	26	28	34	36
špinata, za kg	24	26	32	34
špinata (novozelandska), za kg	32	35	42	46
zelenjava za juho, šopek 10 dkg	—	—	6	6
paradižniki, za kg	24	26	30	32
materina dušica (timijan) in majaron, zelen, za 10 dkg	8	9	10	11
čebula, za kg	—	—	26	28

Sadje, jagode in gobe

slive, za kg	32	32	40	40
česplje in domače slive, za kg	30	30	38	38
grozdje (vinsko), za kg	54	54	70	70
zlahno grozdje, za kg	50	50	60	60
drugo grozdje, za kg	38	38	38	38
lisčke, za kg	40	40	52	52
jurčki (gobani), šampijoni, za kg	—	—	72	72
zemljevke (gobe), za kg	—	—	32	32
orehi, za kg	80	80	75	75
orehi (koščaki), za kg	45	45	56	56

Če pridelovalec proda neposredno potrošniku iz vrta ali kmetije, sme računati samo ceno pridelovalca. Vse cene veljajo, če ni posebej označeno, za boljše blago v za trg očistnem stanju. Če je blago mokro in neočiščeno, je od teže 20% odtegniti.

Prodajalci morajo napisati na cenike, ki jih je postaviti pri blagu, vrstno označbo velikosti A in velikosti B kvalitete.

Pri neposredni prodaji koščicaste sadja po pridelovalcu na potrošnika, se smejo cene za 25% povišati.

Za koščicasto sadje (jabolka, hruške) veljajo cene proizvajalcev navedbe o najvišjih cenah za proizvajalce za koščicasto sadje letine 1941.

Klagenfurt, 6. oktobra 1942.

D. Dr. Schmidt l. A.

Male gospodarske novice
Dodelitev delovnih oblek

Poljedelskim delavcem iz svoječasne zbirke starih oblek

Po sortiranju svoječasno izvedene zbirke tkanin in ob tej priliki darovanih starih oblek bodo sedaj začeli izročati jih njihovu namenu. V prvi vrsti bodo zbrane obleke dane na razpolago nemškimi in inozemskim poljedelskim delavcem. Pri tem je s prošnjami in dodelitvami sledeče postopati: Če je nujno potreben, se mora nemški delavec sam ali pa po svojem obratovodji obrniti na pristojni Wirtschaftsamt in tam zaprositi za Berechtigungschein (izkaznico o upravičenosti) za staro obleko. Izdajo stare obleke izvrši Wirtschaftsamt ali pa župan. Inozemski delavci, posebno delavci iz Vzhoda, smejo zaprositi samo po svojem obratovodji. Da se prepreči, da delavci iz Vzhoda po končanem delovnem razmerju teh oblek ne vzamejo s seboj in da se ne zgube za opravljanje del, je predvideno, da ostanejo te stare obleke last obrata. Delavcem iz Vzhoda bodo na razpolago samo za čas njihovega delovanja v obratih. Obratovodja mora radi tega obleke kupiti in jih prepustiti delavcem iz Vzhoda, po potrebi ob zadržanju jamstva in pobiranju obrabne pristojbine. Po končanem delovnem razmerju se morajo obleke vrniti.

Najboljši tovariš družine

Gospodinja in mati kot „voditeljica obrata“ v malem — Od jutra do večera na nogah

Pflichtjahrmädel (dekletje v enoletni obvezni službi) je odprlo vrata, ko je zavzelo, in gospodinja je hitro vstopila. »Ali so bili otroci pridni?« »Da.« Zato so se smeli še do večerje igrati.

Zena je odložila listnico z ostalimi življenjskimi nakaznicami. Pogleda na uro — pol ure ji je ostalo še za njeno košaro s krpanjem, ki jo je prej zapustila. Nato je morala misliti na večerjo. Zjutraj bo vendar lahko razdelila zadnje nakaznice. Sedem stopnjišč ima kot Blockwalterin na oskrbi in skoro vsi najemniki so bili poklicno zaposleni. Radi tega je pogosto morala večkrat iti, da je mogla razdeliti nakaznice, prejemati denarne prispevke ali dala izpolniti vprašalne pole. Tam v oglu je stala tudi košara z vojaškimi nogavicami, ki jih je dobila od Frauenwerka, katera košara je bil vsak teden znova polna. Danes zvečer se jih je morala lotiti z Inge in Anneliese; vse skupaj jim bodo že kos.

»Nič ni enostavno« — nehote je morala žena zopet misliti na ta večer vzdihljaj bivše delovske tovarišice v pisarni, ki so se mu zelo posmehovali in ki ji je kot »kralatica« velikokrat pomagal preko marsikatero zamere. Odložila je s trudom zakrpane dečkove hlače in vzela časopis v roko. »Tovariška pomoč žene v poljedelstvu«, »nadmestitev v oboroževalni tovarni z ženami in dekletji v počitnicah«, »žena na delu«. Kamor koli smo pogledali, je bila žena delovna tovarišica v tovarni in pisarni, v poljedelstvu in v prometu. Žena je premissljivala o tem, če in kako bi bilo tudi njej mogoče, da se udeležuje te velike in potrebne ženske tovariške službe.

Morala se je smejeti. Ali ni bila sama »voditeljica obrata v malem«? Njen mož, tehnik v veliki tovarni, ni bil radi svoje bolezni iz prve svetovne vojne vpoklican k vojakom, pa je kljub temu izpolnil svoje mesto v domovini tako, kakor bi tega v mirnem času niti misliti ne mogel. Potem so pa bili še njeni štirje otroci. Že štiri tedne je pripadala k temu oddelku tudi 15-letna Pflichtjahrmädel.

Resnično je bila v današnjih časih naloga, da smo za te ljudi tečaj, okrog katerega se vse suče, kateri je bil za vse, kar se je tikalo hiše, odgovoren in je znal pomagati v težavah in glede želj vsakega posameznika. Lahko ni bilo držati skupaj družine, ki je bila na vseh koncih in krajih zaželeno. Zjutraj, ob šestih, je zapustil njen mož hišo, trije »veliki« ob osmih. Nato je bilo treba oskrbeti najmlajšo in iti z Inge na delo. V resnici nismo mogli gospodinjji oporekati, da bi bila skozi leta pisarniškega dela postala nesposobna za gospodinjstvo. Od začetka je delo razdelila in ga načrtno in točno izvršila. Tudi ko je družina narasla, ko je prišla vojna s svojimi omejitvami in težkim gospodinjstvom. Ko so prišli trije otroci opoldne domov, je moralo biti gospodinjstvo v redu, je bilo jedilo pripravljeno,

kajti večinoma so imeli tudi njeni trabanti pozneje še »vojno službo«. Kaj na primer vse so že zbrali in oddali! Večkrat je morala tem trem zelo na prste gledati, da niso odnesli kaj iz hiše, kar bi bilo za nje nepogrešljivo in nenadomestljivo. Marsikateri majhen boj je morala mirno in preudarno izbojevati, da je otrokoma pojasnila, da so bili vkljub vsemu priznanju za njihovo požrtvovalnost, vseeno še pred vsem »otroci matere«, ki niso smeli delati, kar bi bili ravno sami hoteli. Boj za šolske naloge, boj za dostojno obnašanje med seboj in napram ljudem. Kdor ni bil doma »v redu«, ta ni mogel biti reden Hitlerjunge, nobena sposobna BDM-Mädel. In Pflichtjahrmädel? Gotovo, izpolnila je svoje male dolžnosti vestno, toda vedno je še bila mlad otrok, katerega je morala ravnotako, kot svoje otroke, stalno nadzirati in voditi.

Ko je prišel mož zvečer iz službe, je morala pri pozdravu že spoznati, če je bil pripravljen in zmožen prenašati veseli otroški trušč in dnevne dogodke, ali če je bil utrujen, truden, poln novih misli, katere je moral zbrati v tišini delovne sobe.

Kdaj je zakon pravilno sklenjen?

V Nemčiji samo pred stanovskim oblastvom

Zakon je le takrat veljaven, če je bil sklenjen pred civilnim uradnikom stanovskega oblastva. Zakon se sklene na tak način, da zaročenca osebno in ob istočasni navzočnosti izjavita pred uradnikom stanovskega oblastva, da hočeta medsebojno stopiti v zakon. Zanimivo ni pogodba v običajnem pravnem smislu, čeprav se uporabljajo pri njej mnogi predpisi pogodbenega prava (na pr. izpodbijanje poroke zaradi zmore, grožnje itd.), temveč je na prosti odločitvi volje temelječa ustanovitev skupnostnega razmerja.

Ureditev sklepanja zakona je v raznih državah različna. Povod razlike je v glavnem razmerje med državno in cerkveno. Največ držav priznava samo zakone, ki so sklenjeni pred državnim oblastvom (v Nemčiji pred Standesamtom — stanovskim oblastvom). To je tako zvan obligatorni civilni zakon. Civilni zakon zaradi tega, ker ni sklenjen pred cerkvenim, ampak pred državnim organom, in obligatorni zaradi tega, ker je državno sodelovanje neobhodno potrebno in ga ne more nadomestiti cerkveno sodelovanje. V nasprotju z nam znanim obligatornim civilnim zakonom je konfesionalno sklepanje zakona, ki se pravno veljavno vrši pred duhovnikom. Neka srednja stvar je takozvani zasilni civilni zakon in fakultativni civilni zakon. Zasilni civilni zakon se tudi sklepa pred državnim oblastvom, toda le zato, ker ni možna cerkvena poroka (na pr. zaradi različnosti veroizpovedi). Tukaj bi torej bila sama po sebi predvidena cerkvena poroka. Toda zaradi posebnih okoliščin se morajo zateči za pomoč k državi, (zato zasilni zakon). Pri takozvanem fakultativnem civilnem zakonu pa je zaročenca dano na prosto, da li hočeta stopiti v zakon pred državnim oblastvom ali pred duhovnikom. Tukaj si torej zaročenca lahko izbirata, ne pa pri obligatornem civilnem zakonu, kjer je le in izključno državno oblastvo pristojno za sklepanje zakonov (od tod nasprotje: obligatorni in fakultativni civilni zakon).

Tudi tukaj je veljalo spretno in zapostavljajoč svoje lastne želeje ukreniti prave pot za razgovor, zabavo, da zadosti pravicam vseh svojih ljubih in vendar družinsko življenje tako uredi, da je moral občutiti vsak skupno preživete ure kot najlepše in najbolj zaželeno. Nikdar pa ni zamudila, da ne bi šla zvečer od ene otroške postelje do druge, da ne bi poslušala in vpraševala, tukaj tolažila, tam opominjala. Ona, kot mati, je morala biti najboljši tovariš svojih otrok, najboljši tovariš svojega moža. Od nje je bilo odvisno, če je vzdržal ta »mali obrat« vsako obtežitev. Ta smisel do družine je moral biti temelj, na katerem je bilo vse drugo pozidano, delazmožnost njenega moža v poklicnem življenju, zadržanje njenih otrok v šoli, v HJ. in v življenju sploh, sedaj in kasneje. Od nje je zaviselo, kako bo Pflichtjahrmädel nekoč zapustila njeno hišo z ozirom na praktično znanje in notranje zadržanje.

Ne, ona ni tovarniška delavka, toda tudi njen dan je izpolnjen z mnogo dela, za njeno lastno veliko družino in za večjo narodno skupnost, od jutra do večera. Tiho in samo ob sebi razumljivo bo dan za dnevom sprejemala nove dolžnosti in ne moremo ji reči ničesar lepšega, kot: »Ona je najboljši tovariš svoje družine«.

V nemški državi se zakon lahko sklene samo pred uradnikom stanovskega oblastva. Pri nas je torej obligatorni civilni zakon. Standesbeamten (uradnike stanovskega oblastva) postavljajo občine s pritrditvijo višjih upravnih oblastí, in ti stanovski uradniki službeno zastopajo državo. Kjer ni posebnega uradnika stanovskega oblastva (Standesbeamte so praviloma le v avtonomnih mestih), tam je župan pristojen za sklepanje zakona. V Avstriji je obligatorni civilni zakon uveden že od leta 1875, to je od takrat, ko je stopil v veljavo stari Personenstandesgesetz (osebni stanovski zakon).

Cerkvena poroka ali kakšen verski obred pri poroki v Nemčiji nista potrebna za sklepanje zakona in ne moreta ustanoviti zakona, ker ne predstavljata poroke. Zato se naj cerkvene slovesnosti vršijo šele po poroki pred civilnim oblastvom. Le v primeru, da bi zaradi življenjsko nevarnega obolenja zaročenca bilo nemogoče odlagati, se lahko vrši cerkvena poroka pred državnim sklepanjem zakona. Pravno gledano je torej cerkvena poroka brez pomena za sklepanje zakona in ima le pomen za razmerje zaročencev in bodočih zakoncev do njihove cerkvene ali verske skupnosti. Država se s polno zavestjo teh čisto verskih odnošajev ni dotaknila.

30 smrtnih žrtev železniške nesreče pri Oberdrauburgu

Kot že poročano, so rešili 20 smrtnih žrtev železniške nesreče pri Lenzu. Na podlagi zelo obsežnih poizvedb se uradno poroča, da število smrtnih žrtev ne bo presegalo števila 30. Na srečo so bili prvi vozovi ponesrečenega vlaka, ki so bili najtežje pokodovani, samo redko zasedeni. 16 ranjenih je še v bolnišnici v Lenzu. Druge ranjence so že odpustili.

Dr. F. J. Lukas

Ausschneiden! Aufbewahren!

Deutsch methodisch und praktisch

115. STUNDE

Wichtige Wörter in gebräuchlichen Satzverbindungen

I. Leichte Wiederholungsaufgaben

3. oder 4. Fall? Ergänzen Sie richtig! (Wo? wohin?)
- Wir treten an... Fenster; wir stehen an... Fenster.
- Ich setze mich auf... Sessel; ich sitze auf... Sessel.
- Ich springe über... Tisch; die Lampe hängt über... Tisch.
- Du legst den Schlüssel unter... Vase; der Schlüssel liegt unter... Vase.
- Wir stecken die Blumen in... Glas; die Blumen stecken in... Glas.
- Lege es zwischen... Bücher; es liegt zwischen... Büchern.
- Die Kinder traten vor... Türe; die Kinder spielten vor... Türe.
- Er lief hinter... Wand; was ist hinter... Wand?
- Stell dich neben... (ich); jetzt stehst du neben...
- Wo steht (Zustand, Ruhe) das Glas? — Das Glas steht auf... (Tisch).
- Wohin stellst (Veränderung! Bewegung!) du das Glas? Ich stelle das Glas auf... (Tisch).

- Mit Ihrem Einverständnis werde ich den Brief aufgeben.
- Wenn Sie Einwände zu machen haben, müssen Sie dies sofort tun.
- Wo kann ich hier Lire gegen Mark einwechseln? In der Bank natürlich.
- Vor dem Waschen wird die Wäsche eingeweicht.
- Ich bitte Sie, mir die Würste in Pergamentpapier einzuwickeln.
- Die Eltern wollten ihre Einwilligung zur Hochzeit nicht geben.
- Die Einwirkung des Giftes war so stark, daß er schon nach zwei Stunden starb.
- Um das Betreten der Wiese zu verhindern, wurde sie eingezäunt.
- Die Eisbären sind weiß.
- Die Eisbrecher machten dem Schiff eine Fahrinne.
- Heute ist es wieder eiskalt.
- In jeden Haushalt gehört ein Eisschrank.
- Bei Tauwetter hängen die Eiszapfen von den Dächern.
- Dächer aus Eisenblech rosten leicht.
- Die Bäder in dem eisenhaltigen Wasser

- wurden dem Kranken vom Arzt sehr empfohlen.
- Heute weht ein eisigkalter Nordwind.
- Frauen sind meist eitel.
- Da die Wunde zu eitern begann, mußte der Verletzte wieder zum Arzt gehen.
- Einen vernünftigen Menschen ekelt es vor den ewigen Meckerern.
- Da das Ekzem immer größer wurde, ging der Kranke zu einem Arzt für Hautkrankheiten.
- Greifen Sie diesen Dräht nicht an! Er elektrisiert.
- Manchmal setzt man sich besser mit dem Ellenbogen als mit dem Hute in der Hand durch.
- Ich möchte gerne eine große emaillierte Schlüssel kaufen.
- Er war für Schmeicheleien leider zu sehr empfänglich und hat nun den Schaden davon.
- Seien Sie doch nicht so empfindlich, das tut ja gar nicht weh!
- Ein empfindsamer Mensch muß kein empfindlicher sein.
- Es war ein herrlicher Tag und in symbolhafter Schönheit ragten die Spitzen der Berge zum Himmel empor.
- Die Greuelthaten der Bolschewisten riefen bei allen zivilisierten Völkern Empörung hervor — nur bei den Engländern nicht.
- Gehen Sie diesen Weg nicht, er endet im Sumpf.
- In die Enge getrieben, gestand der Verbrecher seine Schuld ein.

Wörter

- durchsetzen (sich) — uveljaviti se
 - ekeln — gnusiti se
 - einwechseln — zmenjati, zamenjati
 - einweichen (Wäsche) — namočiti
 - einwickeln — zaviti, poviti
 - Einwilligung (w) — dovoljenje
 - Einwirkung (w) — vpliv
 - einräumen — ograditi
 - Eisbär (m) — beli medved
 - Eisbrecher (m) — ledolom
 - Eisenblech (s) — pločevina iz železa
 - eisenhaltig — železnat
 - eisigkalt — leden, mrzel ko led
 - Eisschrank (m) — lednjak
 - Eiszapfen (m) — ledena sveča
 - eitel — puhel, domišljav
 - eitern — gnojiti se
 - Ekzem (s) — izpuščaj
 - empfindlich — občutljiv, občuten
 - empfindsam — rahločuten, občutljiv
 - Empörung (w) — vstaja, upor, ogorčenost
 - emporragen — štrleti, vzpeti se
 - enden — končati se
 - Fahrinne (w) — tir
 - Greuelthat (w) — zločinstvo
 - Hautkrankheit (w) — kožna bolezen
 - hervorrufen (etwas) — povzročiti
 - rosten — rjaveti
 - symbolhaft — prispodoben
- Redewendungen
- Einwände machen — ugovarjati
 - in die Enge treiben — v zadrage spraviti

Peko SCHUHFABRIKS- UND VERTRIEBSGESELLSCHAFT m.b.H.
NEUMARKTL
EIGENE VERKAUFSTELLEN IN:
NEUMARKTL, ASSLING, RADMANNSDORF, VELDES

LACKFABRIK
Ludwig Marx
AKTIENGESELLSCHAFT **DOMSCHALE**

Fr. Erzbath MANUFAKTUR- UND WÄSCHEERZEUGUNG
KRAINBURG

Baumwollspinnerei u. Weberei Neumarktl
Ed. Glanzmann & And. Gassner
Spinnerei, Weberei, Garnfärberei u. Bleiche, Stückbleiche und Appretur

„Runo“
Lederwerke, Gen. mit beschränkter Haftung, Neumarktl
Schaf-, Ziegen- und Kalbsleder, schwarz und farbig für Schuhe, Bekleidung und Taschner

HANS JARITZ
Offene Handelsgesellschaft — Lebensmittelgroßhandel
Klagenfurt, St. Ruprechterstraße 17
Gegründet 1882 - Fernruf 2464
Großlager in Klagenfurt, Villach, Kühnsdorf-Treibach-Althofen

MALI OGLAS
Vas za par Plennigov reši vseh Vaših skrbi
On išče in najde, on kupi in proda, on ima vedno uspeh!
Vsaka beseda stane 6 Rpf in debelo tiskana 12 Rpf. Pristojbina za dopis 25 Rpf.
Oglase sprejemata do ponedeljka in srede in sicer
NS.-Gauverlag Kärnten, Klagenfurt, Bismarckring 13
NS.-Gauverlag Kärnten, Zweigverlag Krainburg, Veldeserstr. 6

ESSIG
Fabrik C. Wenger Klagenfurt
Stempel
(Liefert rasch und sauber)
Theodor Rabitsch
St. Veit an der Sawe

KAFFEE ERSATZ
Fabrik C. Wenger Klagenfurt

Wirtschaftsaußenstelle Radmannsdorf
Die Dienstag-Sprechstage in Radmannsdorf bleiben aufrecht. Vorsprachen womöglich vormitags.

Pestotnik Paul
Schuhmacher - Moste, P. Komenda erzeugt Straßenschuhe und Hausschuhe

Potr v neizmerni žalosti sporočam vsem in vsakomur, da je moja nad vse ljubljena soproga, gospa
Elisabeth Marjeschitsch
geb. PAVLOVSCHEZ
trgovka
po dolgi mučni boleznini dne 8. X. mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb se je vršil 10. X. 1942 na pokopališče v Preski.
Priporočam jo v blag spomin in molitev.
Zwischenwässern, 10. X. 1942.
Užaloščeni soproj Anton Marjeschitsch

Original FORD-u. BMW-Teile
liefert schnell und zuverlässig
Autohaus N. u. H. Kaposi
Klagenfurt, Villacher Ring 2, Ruf 1832

Friedrich Jungbauer
Lebensmittel - Großhandel
Klagenfurt, 10.-Öktober - Straße 28
Fernruf 17-73
Lager in: Klagenfurt, Kühnsdorf Villach, Friesach

Spezialhaus für Herrenmoden
Karl Pickel
Klagenfurt, Paradiesergasse 4, Ecke Domgasse 8 - Ruf 1245

MALI OGLASI
Službo dobi
Zenska pisarniška moč, zanesljiva, perfektna v strojepisju in stenografiju, po možnosti z večletno prakso dobi takojšnjo na-
mestitev v industrijskem podjetju v Klagenfurtu. Opremljena s soba soba se ji na željo preskrbi. Možnost je na predavanja do tajnice. Lastno-ročno pisane ponudbe s točnim popisom življenjskega teka se prosijo pod „Zmožna“ na Kar. Bote Klagenfurt. 2323-1
Močan učenec z dobro šolsko izobrazbo se sprejme kot kovaški učenec za napravljanje vozil,
podkovanje in poljedelske stroje. V poštev pridejo samo oni, ki imajo veselje do poklica. Dopise pod „Priden den mladenič“ Kar. Bote Klagenfurt. 2324-1
Službe išče
Mesto sluga, ali kaj sličnega sprejme invalid. Dopise: Kumer Valentin, Tratten, 18. — Oberdorf über Laak. 2310-2
Po zelo ugodni ceni se proda lep konj. Istotam se odda krava v rejo. Vprašati v Schalkendorf Nr. 8 — Veldes. 2336-8
Kupim
Šivalni stroj, še uporabljiv, kupim. Rant Stanislava, Potok Nr 1, Eisern. 2340-7
Gramofonske plošče, slovenske in nemške, vsako količino kupim. Schneider Franz,
Wachtmeister, Seelandstraße 20, Krainburg. 2339-7
Sobno opravo ali vsaj dve postelji in eno omaro, lahko že rabljeno, kupim. Naslov v upravi Karaw. Bote Krainburg. 2335-7

Dopisi
Osamljen mlad uradnik, Gorenc, ločenec valed razmer, želi znanja z damo enake usode radi obojestranske tolažbe in skupnih izletov. Dopise na K. B., Krainburg pod „Osamljen“. 2341-20
Zenitve
Mlada simpatična gospodična želi resnega znanja z gospodom iz Oberkraina ali okolice Krainburga. Poznejša ženitev ni izključena. Dopise na K. Bote Krainburg pod „Lepa jesen“. 2338-21
Razno
Ali ste že pregledali kleti in dvorišča? Povsod še stojijo nepotrebne ropotije. „Mali oglas“ Vas reši stare šare.

Prodaj
Po zelo ugodni ceni se proda lep konj. Istotam se odda krava v rejo. Vprašati v Schalkendorf Nr. 8 — Veldes. 2336-8

Kupim
Šivalni stroj, še uporabljiv, kupim. Rant Stanislava, Potok Nr 1, Eisern. 2340-7

SEN F
Fabrik C. Wenger Klagenfurt

Tiskarna
A. Blaschei, Assling sprejme takoj učenca-tiskarja
Prednost, oni ki ima vsaj 2 meščanski šoli